Bütün ülkelerin
proleterleri birleşin!
Karkerên hemû welatan yekbın!

İŞÇİNİN SESİ

Demokrasi için
tek yol devrim!
Yıl:11, Sayı:282, 8 Mayıs 1985

İŞLER KIZIŞIYOR

Türkiye'de "eski siyasiler" için siyaset yasağı var mı, yok mu? Bu soruya en iyi yanıt herhalde şu olur: Resmen var ama fiilen, faşizmin çözülüşüyle birlikte çoktan delindi, hatta eridi gitti. Bu delinme sürecinde, önce "bir bilen" gibi takma adlar kullanılmaya başlandı. Sonra "muhteşem Süleyman" gibi oldukça açık adlar duyuldu. Şimdi ise Menderes, Demirel diye en açık adlarla siyaset yürütülüyor.

Siyaset, kabaca, sınıflar arasındaki ilişkileri ve bununla bağlı olarak devlete ilişkin işleri kapsar. Çok açıktır ki "siyaset yasağı" kapsamına girenlerin çoğu bugün siyasetin göbeğindedirler.

Siyaset yasağının fiilen çoktan delindiği, eriyip yok olduğu o denli açığa çıktı ki, burjuva köşe yazarları bile durumla alay etmeye başladılar. Ticari, parasal olarak kaçakçılığa karşı çok şey yapıldı ama şimdi siyaset kaçak yürütülmektedir, dediler. Ve siyaset yasağını kaldırma tartışmaları yoğunlaştı. Ama burjuvazi büyük bir açmaz içindedir. Siyaset yasağını kaldırsalar, "Osmanlı'nın yasağı üç gün sürer..." anlamına gelecek, otoriteleri iyice delinecek. Kaldırmasalar, aynı şey fiilen gerçekleşiyor, yasaklar çiğneniyor...

Siyaset yasağı konusundaki bu açmazın daralması, başka içdış etkenlerle de birlikte, yine burjuvazinin devresel uyarılarından birine yol açtı. Evren, herkesi 12 Eylül öncesine dönmeyi istemekle suçladı, tehditler savurdu. Ellerinde yeterli güç oldu mu azgın baskı uyguladıklarını, güçleri yettiği ölçüde şimdi de baskı yaptıklarını biliyoruz. Ama şu anda, eski düzeyde baskı uygulamaya güçleri olmadığı için, baskı tehdidiyle iş yürütmeye çalışıyorlar.

Bunun bir nedeni de uluslararası alanda Türkiye'nin yine çok sıkışmış olması, burjuvazinin kendisinin bazı "tehditler" altında kalmasıdır. Avrupa Konseyi'nde sorun çıktı. ABD ile SİA (Savunma İşbirliği Anlaşması) yenilenecektir. Soyvetler'e karşı yayın yapan radyo istasyonu sorunu gündemdedir. Tam Kuzey Kıbrıs'taki anayasa referandumu öncesinde, Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri'nden yeni bir öneri paketi geldi ve Türkiye'yi açmaza soktu. Uluslararası finans kapitalin "Ermeni lobisi" adıyla anılan kesimi sesini yükseltirken, "Türkiye lobiliği" yapan kesimi de vereceği destek karşılığında Türkiye'den bazı isteklerde bulunuyor. Bu isteklerin arasında, "ipleri elinizden çok kaçırdınız, Türkiye yine devrimci durum günlerine doğru gidiyor, ortama hakim olun" da var. Bu isteği yerine getirmek Türkiye burjuvazisinin pek elinde değil ama baskı tehditleri savurarak birşeyler elde etmeye çabalıyorlar.

Ortama hakim olunamazken baskı tehditleri savurmak, ortalığı biraz daha karıştırıcı etki yapıyor. Sağ sol gibi ayrımların ötesinde, burjuva siyasetler, partiler içinde ve arasında icazet yanlısı, icazete karşı ayrımı iyice derinleşti. Öte yandan halk arasında kızgınlık, artık açık eylem isteme düzeyine erişti.

DYP içindeki çekişmeler, icazet kavgasına çok net bir örnektir. Bayar 12 Eylül'den, ordudan yana, siyaset yasağının kalkmasına ve erken seçime karşı konuşurken, DYP'de de Yazar'a arka çıkıyor. Yazar, Evren'den icazetini almıştı, Bayar da icazetten yana tutum aldı. Demirel ve onun destekledikleri, Bayar'la farklı tarafta kaldılar. Ama Demirel "genel çıkarı" gözeterek, son sıralarda, siyaset yasağını açıktan çiğniyormuş görünmekten çekiniyor. Öte yandan, Ilıcak ve o çevre, her ikisinden de farklı olarak, hem Yazar'ı destekliyor, hem siyaset yasağına karşı konuşuyor. Böylece tek bir DYP'de, bir yandan üç farklı tutum çekişiyor, aynı madalyonun öteki yüzü olarak da, öte yandan tek bir DYP'den üç ayrı olta sallanıyor.

ANAP içinde de çeşitli biçimlerde icazet tartışmaları oluyor. Siyaset yasağı konusunda farklı görüşler çıktığı gibi, "tasfiye edildiklerini" ileri süren MHP yanlıları icazetsiz görünerek puan toplama peşindeler. Özal ise işine geldiğinde, "faşizm sırasında ne baskılara göğüs gerdik" havası yapıyor, işine gelmediğinde ise "12 Eylül öncesine dönme" konusunu o da aynen Evren gibi öne sürüyor.

İcazet konusu, burjuvazinin sol kesiminde daha farklı yansıyor. HP'yi ortasından kesti. Calp icazetin savunucusu da değil, ta kendisi olarak bir tarafta kalırken, HP'nin öteki kesimi ve DESOP ile SODEP icazete karşı "sert" bir tutum içindeler. DESOP'un 19 Ağustos'ta kurulacağının ilan edilmesiye, SODEP de canlandı. İnönü Anayasa'ya karşı konuşuyor, Evren'in tehditlerine açıktan yanıt veriyor...

Kısacası işler kızışıyor. Küçük küçük eylemler ortalıkta dolu. Ama asıl önemlisi, örneğin hemen hemen tüm sendika yayınlarında, işçilerin, büyük eylemler yapma istemi açıkça yer alıyor. Öyle görünüyor ki, 1 Mayıs'ın da 100 yaşında olacağı gelecek 1 Mayıs'ı, Taksim'de 1 Mayıs alanında, kızıl sancaklarımızla türkülerimiz, marşlarımız, sıkılı yumruklarımızla kutlayacağız.

Cemile Çakmak

Öyle görünüyor ki, 1 Mayıs'ın da 100 yaşında olacağı gelecek 1 Mayıs'ı, Taksim'de 1 Mayıs alanında, kızıl sancaklarımızla türkülerimiz, marşlarımız, sıkılı yumruklarımızla kutlayacağız.

Türk-İş y"netiminin yalama taktikleri dönüp kendini vuracaktır

Hükümetle Türk-İş arasındaki son zirvenin ardından Şevket Yılmaz *Tercüman*'a görüşlerini açıklarken şöyle demiş:

"Bizimkisi şimdi 'Bekle, gör' politikasıdır. 10 gün süreyle bakacağız. Yasa değişikliği teklifimiz TBMM'de ne olacak? Hükümetin yaklaşımı ne şekilde belirecek? Eğer olumlu bir yaklaşım göremezsek, kendimizi asacak değiliz tabii. Ne yapılması gerekiyorsa onu yapacağız." *(Tercüman,* 3 Mayıs 1985)

Bu sözler hem gülünç, hem ilginçtir. Türk-İş'inkisi şimdi "bekle göre" politikasıymış! Bizim bildiğimiz Türk-İş epey uzun bir süredir bekliyor. Bu süre içinde hükümetin yaklaşımı çoktan "belirdi". Ancak Türk-İş yönetimi, beklerken belirenleri görmemezlikten gelerek oyalama taktikleri izliyordu. Demek ki onların kafasında bu aşama "bekle" aşamasıymış. "Beklegör"ü şimdi başlatarak demek istedikleri ise, "gör" aşamasıdır. Yani, artık bazı şeyleri "görmek" zorundadırlar. Yoksa Türk-İş tabanı yönetime gösterecektir.

Yılmaz, yılların kurt sendikacısı olarak bunu gayet iyi anlıyor. "Kendimizi asacak değiliz tabii" derken de bunu anlatıyor. Olanları biraz daha görmemezlikten gelirsek taban bizi asacak, bu nedenle artık "görme" aşaması geldi çattı, demek istiyor.

Nitekim bir süredir Türk-İş birşeyler yapmanın sözünü eder oldu. Oyalama taktikleri şimdi bu platformda yürüyor. Önce, eylem kararı alındı ve hemen tüm üye sendikalarca desteklendi. Zirvenin ardından, Türk-İş yönetimi, çevir kazı yanmasın yapıp, alınan kararlar eylem kararı değil, "üyelerle mevcut durumu değerlendirme toplantıları yapma kararıydı" diyor.

Oysa alınan kararlar, düpedüz "eylem kararı" diye, hatta yer yer, çok daha somut olarak "miting" diye gazetelerde açıkça yazıldı. O zaman Türk-İş yönetimi bir düzeltme yapmadı. Şimdi kalkıp da bu kararlar "eylem kararı" değildi demeleri kimseyi kandıramayacaktır, tam tersine Türk-İş tabanını daha çok kızdıracaktır.

Türk-İş tabanı, birşeyler yapmayı artık acil bir zorunluluk olarak görüyor. İnkar edilen o eylem kararları bu nedenle alınmıştı. Zirve de geldi geçti, artık ortada, eylemleri ertelemede kullanılacak bir gerekçe kalmadı. Şimdi Türk-İş yönetimi "eylem kararını" inkar ederek, bu yoldan eylem uygulamasını ertelemeye çalışıyor. Ancak tabanın durumunu bildiği için Şevket Yılmaz, eylem olasılığını da gündemden tam kaldırmıyor. "Toplantılar kesin çaredir diyemem" demiş. *(Milliyet,* 1 Mayıs 1985) Toplantılarda çare bulunmazsa, eylemlere sıra gelecek. ...

Çok açık bir oyalama söz konusudur. Bunun bir tehlikeli sonucu, Türk-İş tabanında, oyalama yapmayacak başka seçenek arayışını, dolayısıyla sendikal hareketin bölünmüşlüğünü körüklemesidir. Bilinçli işçiler buna karşı durarak, aynı arayışın Türk-İş'in içinde kalarak eylem ve yönetime basınç yapmaya kanalize edilmesini sağlamalıdırlar. Bu sağlanırsa, zaman içinde oyalama taktikleri dönüp dolaşıp Türk-İş yönetiminin kendisini vuracaktır. Türk-İş tabanı "ee... yeter artık" dediği zaman, bu yalnız hükümete, işverene değil, Türk-İş yönetimine de şamar olacaktır.

S. Günbudak

İŞÇİNİN SESİ
Türkiye'den 4 kitap gönderilerek abone olunabilir. ■ Yazışma adresi: PO Box 407 London, E16 2EA ■ Baskı: Morning Litho Printers Ltd (TU) ■ Gönderilen yazıları yayınlayıp yayınlamama ve tersine bir istek belirtilmedikçe düzeltme, ya da kısaltma hakkı yayın kurulunundur. Hiçbir yazı geri gönderilmez.

Faşizm devrimcilere "yürü" mü dedi?

Faşizmin ardından otoriter eğilimli gerici rejim de hızla çözülüyor. Dönemin gereklerini yerine getiremeyen hiçbir parti veya hareket, yarın yükselecek devrim kavgamızı omuzlayamaz. TKP-*İşçinin Sesi*, dönemin nasıl kaygan bir dönem olduğunu, beraberinde hem olanaklar hem de tehlikeler getirdiğini uzunca bir süredir belirtiyor. Ortamı iyi anlayamayan sollarımız faşizm var diyerek acaba nereye kadar gidebilecekler?

Aslında ne olup-bittiğinin de farkındalar. Örneğin TDKP MK'nın Ağustos 1984 tarihli "Günümüzün Siyasi Durumu ve Görevlerimiz" isimli broşüründe şöyle deniyor:

> "12 Eylül faşist terörünün korkutuculuğu giderek etkisini kaybetmektedir. Göstermelik seçimler ve sözde 'demokrasiye geçiş', terörün korkutucu etkisinin giderek kaybedilmesi karşısında kitleleri oyalama ve yatıştırma taktikleri olarak gündeme sokulmuştur. Terörün korkutucu etkisinin kaybolmaya başlamasından yararlanacak olanların başında ise illegal devrimci örgütler geliyor. Devrimci, komünist hareketlerin yeniden güçlenmelerinin koşulları doğuyor." *(agy*, s.24)

Bu yazıya göre "12 Eylül faşist terörünün korkutuculuğu" azalmaktadır. Neden, nasıl bundan sözedilmiyor. Bir yerde de, Türkiye'de faşizm dur dediğinde herkes durmakta, yürü dediğinde herkes yürümektedir diyorlar. Mantık çok açık olarak ortadadır: Faşizm kendiliğinden baskıyı azaltmakta ya da çoğaltmaktadır ve Türkiye'de herkes buna göre davranmaktadır!

Yukarıda verdiğimiz alıntıda ayrıca şöyle deniyor: "Devrimci, komünist hareketlerin yeniden güçlenmelerinin koşulları doğuyor." Bu cümleye aynen katılıyoruz ama onların mantığından gidersek akla şöyle bir soru geliyor: Faşizm acaba devrimci komünist hareketlere "yürü" mü dedi?

Açıktır ki, sollarımız faşizmin çözüldüğünü "hissediyorlar". Ama bunu bilimsel olarak, açık seçik koyamadıkları ve çözülüp gitmiş faşizme hâlâ var dedikleri için yukarıdaki garip mantıklara, "fikirlere" ulaşıyorlar. Bizden uyarması.

Oktay Gökçer, Dreux

Dreux'da çalışmalar sürüyor

Yoldaşlar,
Size iki eylemimizden söz etmek istiyorum. Bunlardan biri, 24 Nisan'da Dreux işçi derneğinde diğer hareketlerle açık olarak düzenlediğimiz bir seminerdir. Konu Türkiye'nin içinde bulunduğu siyasal ve ekonomik yapıydı. Yirmişbeşe yakın izleyici vardı.

Semineri veren yoldaş, 1920'den sonra dünya ve Türkiye'nin durumunu, 1950'li yıllardan sonra finans kapitalin ortaya çıkışını ve daha sonra devleti ele geçirişini, devrimci durum ile faşizm yıllarını ve faşizmin çözülüşüyle başlayan olanakları ve tehlikeleri çok güzel anlattı. İsteyen anlamadığı bir noktayı anında soruyor ve cevap alıyordu. Bu yöntemi ilk defa deniyorduk.

Seminer bittiğinde herkes çok memnundu. İkinci bir seminer düzenlemeye kadar verdik.

İkinci eylemimiz ise Dreux'da, ara seçimler sırasında katıldığımız bir eylemdir. Faşist Front National partisinin sürekli tırmanışa geçtiği şu günlerde, bu partinin lideri halkın sempatisini toplamak için bir salon toplantısı düzenlemeye çalıştı.

Fransız ilericiler ve yabancı işçiler toplantı günü en işlek caddelerde bir araya geldiler. "Le Pen defol", "Le Pen faşist", "Şehrin huzurunu bozma" gibi belgiler atarak toplantıyı protesto ettiler. Bizim attığımız "Yaşasın proletarya enternasyonalizmi" sloganları, değişik uluslardan işçileri, tek ses, tek vücut haline getirdi. 1000'in üzerinde işçinin omuz verdiği bu eylem, faşistleri ve gericileri tedirgin etti. Sağcı ittifak seçimleri aldı. Ancak hıncı bilenen, ortak düşmanını tanıyan işçiler bu eylemi bilinçlerine kazıdı. FKP "bu eylem faşistleri güçlendirir" gerekçesiyle protestoya katılmadı.
Saygılarımla.

Oktay Gökçer, Dreux

YÖK cenderesi üniversitelerde büyük tepki biriktiriyor

Yoldaşlar,
Birkaç gün önce SBF'de öğrenim gören genç bir arkadaşımdan mektup aldım. Mektubunda öğrenci gençliğe dayatılan koşulları o kadar güzel dile getiriyor ki, gazetemize kısaca aktarayım dedim.

Arkadaşım çalışan, okumayı, öğrenmeyi seven bir insan. Buna rağmen okulundan "okul denen makina" olarak söz ediyor. Tam on bir tane dersi varmış ve haftalık ders saati ortalama otuzmuş. Dersler sabah 8.30'dan akşam 5.30'a kadar sürüyormuş. Ayrıca bazı öğretim üyeleri cumartesi, pazar günleri de ders koymuşlar. Arkadaş "artık haftada yedi gün okula gideceğiz" diye yazıyor.

12 Eylül'den sonra dayatılan eğitim sistemi öğrencileri öyle bir duruma sokmuş ki, artık kimse üniversite öğrenimi boyunca, bilimi bir yana bırakalım, birşeyler öğrenebilmeyi bile ummuyormuş. Arkadaş, "artık amaç öğrenmek değil geçmek oldu" diyor. Bir dersten kalarak ikinci döneme gelebildiği için kendisini "başarılı" öğrenciler arasında sayıyor. Çünkü tüm arkadaşları 1. dönemde sınıfta kalmışlar.

Mektuptan anladığım kadarıyla öğrenciler arasında "kalma hakkı" diye bir kavram türemiş. Herkes, artık nasıl geçerim değil, ne kadar dersten kalırsam yıl kaybetmeden okulu bitirebilirim, hesabı yapıyormuş. Bir öğrenci en fazla üç dersten kalırsa bir üst sınıfa devam edebiliyormuş. Arkadaşım, geçen dönemde bir dersten kaldığı için, bu dönem *en fazla* iki dersten *kalma hakkı* varmış!

YÖK cenderesi, öğrenciler üzerinde estirilen baskılar, üniversite öğrencileri arasında büyük bir tepkinin birikmesine yol açmıştır. Bu dönemde, öğrencilerin somut sorunlarından kalkan devrimci bir çalışmanın önünde sonsuz olanaklar vardır.

G.A., Londra

Uyan da çiçek aç gülüm

Ölümlerle geldi
bize ölümsüz yaşam
hep sırtından vuruldu
cehaletle savaşan

Açlık nedir hemşerim,
karın doyurmak mı dersin
Ölüm nedir hemşerim,
göçüp gitmek mi dersin?

Hiç düşündün mü dostum
niçin acizdir insan?
Hiç düşündün mü yaşam
neden böyle perişan?

Uyan da çiçek aç gülüm
baharı sun bizlere,
Çünkü gülüm, çünkü
seninle bitecek zulüm.

Suruç

1 Mayıs haberlerine yer verebilmek için gazetemizi iki gün gecikmeyle yayınlıyoruz. Okuyucularımızdan özür dileriz.

Fırtınaya dönüşecek rüzgarın türküsü

Rüzgarın kente gelişi
Çocukluğunu cebine koydun da geldin kente sen,
okul, öğrenim ve gelecek diyerek,
apartman ya da kerpiç yapılardan,
sarı yeşil kırlardan koptun da geldin,
sırtına ümit, neşe ve düş yükleyerek.

Ve dünyayla tanıştı rüzgar
Bilirim arkadaş, bilirim,
"dünya" ile tanıştın sen,
bir dolu nutuk verdiler sana
bir avuç kavrulmuş nasihat
ve bol boş vaat.

Dünyayla da tanıştın,
sardalya sokağı yurtlarıyla yani
ya da öğrenci pansiyonları-açlık kokan-
ev aramaktan patlamış taban
vize uğruna uykusuz gözler
ve kara salonlarında karanlığın
kara cüppeli suratların
kara ciltli kitapların
kurum savurduğu
körpe yüzlerle tanıştın dün.

Ama dünya yasak ona
Yasak dolu çevre,
yurt mu desem okul içi mi,
yoksa okul dışı mı
neresini saysam,
düşünmek mi desem
akıl ve yürek mi,
eylem mi,
y a s a k !

Rüzgarın yüzü fırtınaya çalıyor
Yüzleri okumanın ustası oldum bugün,
genç yüzler, sarısarı karasarı yüzler
karnı aç
ve kırılmış düş dolu yüzler,
kaygı dolu yüzler okurum ben sizlerde.
Öfke dolu, kin ve nefret dolu yüzler okurum,
yani patlamaya hazır bir avuç çiçek!

Rüzgar da öfkelenir
Öğrenci kahveleri kulağımda yer ediyor:
"koyun gibi dizdiler bizi,
kim?
burjuvazi!
kimi?
hepimizi,
oysa montafon inekleri kıskandırır be bizi,
içimiz karardı, kararıyor..."

Evet, yanılmadım, öfke dolduk hepimiz,
bak kabarıyor,
orda mızıldanıyor biri
ama, burda biri haykırıyor:
Direniş diyor, gösteri boykot,
YÖK'ün çanına ot tıkamalı ot.

Ve öfkesi fırtınadır onun
Biz ki genciz,
geleceğiz,
öfke burnumuzdan fışkırıyor.
Biz ki genciz
delifişek,
"vize derdinde saçı ağarmış,
bugün öğrenci,
yarın kimse bilmez ne!"
Onların vereceği hiçbir gelecek *yok* bize!

Biz ki genciz, geleceğiz
delicanlıyız,
capcanlıyız,
Gençlik proletarya davasına açmış bir çiçek,
döndür yüzünü *ona,*
döndür ki o yandan, o saftan açsın mutlu bir gelecek.
Döndür yüzünü,
doldur yüzünü umut ve sevinçle
yüklen çocukluğunu sırtına gel,
gerçek olacak bir düşle

Haydi fırtına, çık yola
Haydin,
koridorları doldurun boşaltın da gelin,
boşaltın okulları sokaklara taşın da gelin,
yüksek okul ve üniversiteleri aşın da gelin,
yasaları, yönetmelik ve YÖK'ü yırtın da gelin.

Koltuğunuzda kitapla gelin
demokratik üniversite kavgası diye
sıkılı yumruk ve haykıran heyecanla gelin
kavgamız demokrasi kavgası diye
caddeleri yarıp, polis engelini aşa aşa gelin
barikatlar üstünde savaşa savaşa gelin
gençliğin yolu işçi sınıfının yoludur
devrimin yoludur diyerek gelin.

Ufuktaki sesi dinleyin: Fırtına yolda!
Doldurun meydanları,
dolduralım.
Haykıralım halkın kinini, öfkesini
Yırt yasayı arkadaş ve kur örgütlerini.
Demokrasi diyelim, arkadaş
demokrasi için tek yol devrim
Tek yol devrim
Devrim!

Haydin yığınlar,
sınıfın ardına dizilin,
kapitalizmi devirelim.

Tarihin son sayfasını hep gençlik açar
ardından işçi sınıfının yanına koşar.
Her ikisi birden
güç alarak emekçiden
bendi yıkar aşarlar
Kucak açmış okyanusa taşarlar
okyanuslaşırlar.

Mercan Köklü

II. Dünya Savaşı'nda faşist işgalcilere karşı savaş vermiş tüm halkları yürekten kutluyoruz.

Büyük zaferin 40. yıldönümünde Sovyetler'e bin selam

Kızıl bayrak, Reichstag'da dalgalanırken, Büyük Zafer'i simgeledi. Bu zafer, Sovyet halkının, SBKP öncülüğünde sonsuz özveri ve eşsiz kahramanlığıyla gerçekleşti.

Büyük zaferin 40. yıl dönümünde Stalin'in ve şehitlerin anısı önünde saygıyla eğiliyoruz.

SBKP'yi, Kızıl Ordu'yu ve tüm Sovyet halkını coşkuyla selamlıyoruz.

Birgün dünya komünizme ulaşacak. Devlet, sınıf, sınır, savaş gibi kavramlar tarihe karışacak ve belki de unutulacak. Ama ezgi ve sömürüden kurtuluş yolunu döşemiş bazı tarihsel olaylar insanlığın gönlünde ve hafızasında ilelebet kazılı kalacak. II. Dünya Savaşı'nda Sovyet işçisinin, halkının, askerinin gösterdiği sonsuz özveri, akıl almaz kahramanlık ve canıyla, kanıyla kazandığı büyük zafer de herhalde bu unutulmaz olaylar arasında olacak...

Sovyet insanı II. Dünya Savaşı'nda gerçekten unutulmaz bir destan yazdı, sözcüğün tam anlamıyla büyük bir zafer kazandı. Bir kez bu zaferin sonucu büyük önem taşımaktadır. Kapitalizmin ağırlıkta olduğu bir dünyada, kapitalizmin ürünü olan faşizm, yalnızca yenilmedi, o gün için ezildi, parçalandı, yok edildi. Böyle büyük bir sonuca ulaşmanın yolu da doğal olarak kolay değildi. Nice güçlüklerin üstesinden gelindi. Bunda, bir yandan siyasal ve askersel açıdan usta, hünerli, kararlı komünist liderliğin, öte yandan, yedisinden yetmişine, kadınıyla erkeğiyle tüm Sovyet halkının gösterdiği dev özveri ve kahramanlığın rolü belirleyiciydi.

Sovyetler Birliği'nin de tankları, roketleri-Katyuşaları, savaş uçakları vardı ve savaş boyunca giderek çoğaldı. Ama bu savaşı asıl olarak tanklar roketler değil, Soyvet halkının tutkulu, inatçı, kararlı savaşımı kazandı. Tankları, roketleri üretip cepheye yetiştiren de Sovyet halkının, tutkusu, amacı uğruna hiçbir özveriden sakınmayan yanaşımıydı.

Sovyetler bu savaşta 22 milyon şehit verdi. Bunun acısı yetmiyormuş gibi kalanların ayakkabı köselesinden çorba, ağaç kabuğundan yemek, yanında belki bir dilim de ekmek yediği zamanlar çok oldu. Cephe gerisinde çocuklar, yaşlılar, kadınlar aktif görev aldılar. Cephede ise Kızıl Ordu ve Partizanlar kahramanlık destanları yazdılar.

Düşman uçaklarının yalnızca ateş ederek düşürüleceği akla gelir. Oysa savaşta yeni bir sanat geliştirildi. Uçağın kanadıyla düşman uçağını düşüren, kendi uçağını ise düşürmeden yere indiren yaratıcı pilotlar yetişti. Bunlar rekorlar kırdılar, düşürdükleri düşman uçaklarının sayısıyla gururlandılar.

Cepheden Genel Kurmay'a gelen haberler arasında hergün sayısız kahramanlıklar vardı. Öyle ki madalyalar, ödüller yetmiyordu. Erinden generaline kadar milyonlarca Kızıl Ordu neferi çeşit çeşit ödüller, madalyalar aldılar. Bugün ortada savaş gibi bir olay yokken Sovyetler'de fazlaca ödül ve madalya dağıtılması, madalya kavramını anlamsızlaştırabiliyor. Ama unutmamak gerek ki o zaman her bir madalyanın, ödülün içi gerçek bir kahramanlık öyküsüyle doluydu.

Kızıl Ordu tepeden tırnağa kahramanlık destanları yazıyordu. Yalnızca cephede fiilen savaşanlar değil Genel Kurmay da başlıbaşına bir özveri, cesaret ve kahramanlık odağıydı. Düşman Moskova'ya 4 saatlik uzaklığa kadar geldi. Hava saldırılarında yağan bombalar Genel Kurmayı dışlamıyor, tam tersine hedefliyordu. Gelgelelim, Komünist Partisi'nin, işçi sınıfının, Kızıl Ordu'nun, Sovyet halkının, Sovyet devletinin — hepsinin birlikte — sevilen, güvenilen, sayılan lideri, Genel Kurmay Başkanı ve Başkomutan Stalin Moskova'dan bir adım bile uzaklaşmadı. Bu kahramanlık, askeri operasyonları planlarken de cüret, cesaret ve ataklık olarak yansıdı. Stalin savaş koşullarında son derece başarılı bir lider, üstün bir başkomutandı.

Büyük zaferin 40. yıldönümünde Stalin'in ve şehitlerin anısı önünde saygıyla eğiliyor, SBKP'yi, Kızıl Ordu'yu ve tüm Sovyet halkını coşkuyla selamlıyoruz. Ayrıca II. Dünya Savaşı'nda faşist işgalcilere karşı savaş vermiş tüm halkları yürekten kutluyoruz.

1 Mayıs'ın 100. yılını Taksim 1 Mayıs Alanı'nda kızıl bayraklarımız, devrimci belgilerimiz ve marşlarımızla kutlayalım.

HAYDİ 1 MAYIS'IN 100. YILINA!

Dünya işçi sınıfı bu 1 Mayıs'ta, işçi sınıfının birlik, dayanışma ve savaşım gününün 99. yılını kutladı. 1 Mayıs'a "asırlık gelenek" diyebilmemiz için artık yalnızca bir yıl geçmesi gerekiyor.

Türkiye işçi sınıfı bu 1 Mayıs'ı, gerici, otoriter eğilimli rejimin hızla çözüldüğü bir ortamda kutladı. Belki 1 Mayıs'ı açık, yığınsal eylemlerle kutlamadı ama görünen odur ki sınıfın sel olup akacağı, kızıl bayrakları, devrimci belgileri, marşlarıyla 1 Mayıs Alanlarını, sokakları dolduracağı, dev ve somut bir güç olarak burjuvaziyi yine titreteceği günler uzak değildir. Türkiye burjuvazisi 1 Mayıs'ın 99. yılını bu korkuyu iliklerinde duyarak yaşadı. 100. yılda, bu korkuyu gerçek kılmak için 1 Mayıs'ı Taksim 1 Mayıs Alanı'nda kutlayalım.

Ülke dışındaki devrimciler bu 1 Mayıs'ı da diğer uluslardan sınıf kardeşleriyle birlikte mitinglerle, yürüyüşlerle kutladılar. Büyük Avrupa şehirlerinde yapılan eylemlere partimiz militan ve sempatizanları da en ön saflarda, en aktif biçimde katıldılar.

Londra

Londra'daki 1 Mayıs yürüyüşü bugün "Marx House" olarak bilinen, Marks'ın da, Lenin'in de uzun yıllar çalıştığı tarihi binanın önünde yapılan bir mitingle başladı. Miting alanı *İşçinin Sesi* Korosu'nun söylediği marşlarla, hep bir ağızdan haykırdığımız İngilizce-Türkçe belgilerimizle çınlıyordu.

Londra'daki 1 Mayıs gösterisini düzenleyen Sendikalar Federasyonu (TUC) adına mitingi açan TUC Genel Sekreteri Norman Willis ilk sözü Türkiye Barış Derneği Kurucu üyelerinden Bedir Aydemir'e verdi.

Bedir Aydemir konuşmasına, Türkiye işçi sınıfının kalbinin bu 1 Mayıs'ta da dünya işçi sınıfıyla birlikte attığını söyleyerek başladı. Bugün Türkiye'de faşizmin çözülmüş olduğunu belirten Bedir Aydemir "ancak Türkiye'ye demokrasi de gelmiş değildir" dedi. Türkiye'de işçi sınıfı mücadelesinin yeniden yükselmeye başladığını, önümüzdeki dönemde kıran kırana bir demokrasi mücadelesinin sürdürüleceğinin açık olduğunu anlatan Bedir Aydemir, Türkiye işçi sınıfının bu dönemde çok daha fazla enternasyonalist desteğe ihtiyacı olacağını söyledi.

Daha sonra Büyük Britanya Komünist Partisi Genel Sekreteri McLennan bir konuşma yaptı. McLennan konuşmasında "Ingiltere'de 1 Mayıs geleneğini yaşatan Türkiyelilere" teşekkür etti.

McLennan'un konuşmasından sonra yürüyüş başladı. Yürüyüşün en kalabalık, en kızıl, en aktif kolunu Türkiyeli devrimciler oluşturuyordu. En önde *İşçinin Sesi* flamasının taşındığı kortejde İTİB, Türkiye Demokratik Hakları Savunma Komitesi, İngiltere Türkiyeli kadınlar Birliği, İngiltere Türkiyeli Öğrenciler Federasyonu, Londra İşçi Birliği yürüdüler.

Marşlarıyla, canlı belgileri, kızıl bayrakları, flamaları, pankartlarıyla *İşçinin Sesi* korteji öyle çekici bir kortejdi ki, aramıza, yol boyunca birçok insan katıldı. Bunlardan ikisi 70 yaşlarında, komünist bir çiftti. *İşçinin Sesi* Korosu kasetinden çaldığımız marşların bazılarını Kızıl Ordu Korosu'ndan bildiklerini, Londra sokaklarında bu marşların çınlamasından çok duygulandıklarını söylediler. Bizim canımız bu kortejde yürümek istedi, dediler. Fikirlerimizi öğrendikçe heyecanları daha da arttı. Kendilerinin Büyük Britanya Komünist Partisi'nden olduklarını ancak "Sosyalizme giden 'British' yol" değil "sosyalizme giden devrimci yol" istediklerini söylediler.

Yürüyüş Büyük Londra Belediyesi yakınlarında, nehir kenarındaki bir alanda yapılan mitingle sona erdi.

Paris

Paris'te bu yılki 1 Mayıs'ta CGT'nin düzenlediği yürüyüşe katıldık. 50 bin kişinin katıldığı yürüyüş, tarihi Bastille Meydanı'ndan başladı. *İşçinin Sesi* korteji Türkiyeli guruplar arasında en kalabalık guruplardan biriydi.

En önde taşınan TKP-*İşçinin Sesi* flamasının ardından kızıl gömlekleri, eşarpları ve bayraklarıyla Fransa İlericiler Birliği korteji yürüdü. Paris'teki Türkiyeliler tarafından ilgiyle izlenen Paris İşçi Radyosu yürüyüşe kendi flamasıyla katıldı.

Kortejin en ilgi çeken bölümü Paris Kadın Kollektifi'ydi. Paris'teki işçi kadınlar Kadın Kollektifi flaması altında, 1 Mayıs için özel kıyafetler giydirdikleri çocuklarıyla yürüdüler. Yol boyunca sempati dolu alkışlar topladılar.

Hep bir ağızdan Fransızca ve Türkçe olarak atılan "Yaşasın proletarya enternasyonalizmi", "Demokrasi için tek yol devrim" belgileriyle süren yürüyüş Opera'da sona erdi.

Hamburg

Hamburg'da DGB'nin düzenlediği ve *İşçinin Sesi* militan ve sempatizanlarının da aktif katıldığı yürüyüş olaylı geçti. Bu yürüyüşte tüm yabancılar ayrı bir kortej olarak sendikaların arkasında yürüdüler. Sol Birlik ise yabancılar arasında değil, sendikalar arasında yürüyüşe katıldı.

Yabancılar kortejinde, propaganda amacıyla kullanılan, oparlörler yerleştirilmiş bir arabayı polis yürüyüşten çıkarmak istedi. Yabancılar buna itiraz edince polis saldırıya geçti ve kavga çıktı. Uzun süre devam eden kavga sırasında "Yaşasın uluslararası dayanışma" belgisi ortalığı çınlatıyordu.

Polisle kavga sırasında birçok Alman demokratı gerçekten militanca davrandı. Kavgada polisle yabancıların arasına girip kendilerini siper ettiler, polise yabancılar yerine kendilerini tutuklattırdılar vb. Bizim de en aktif şekilde katıldığımız, yabancılar ve birçok Alman'ın militanca direnişi karşısında polis arabayı kortejden çıkaramadı ve geri çekilmek zorunda kaldı.

Bu arada 1 Mayıs'ın anlamına yakışmayan bazı şeyler de oldu: Yabancılar korteji polisin saldırısını püskürtmeye çalışırken öndeki büyük gurup onları yalnız bırakıp yürüyüşe devam etti. Tabii menşevikler de onlarla beraberdi. Kavga bittiğinde yabancılar kortejiyle aradaki mesafe bir kilometreyi buluyordu. Bazı sendikacıların çabası sonucu yürüyüş kolu durduruldu ve kavgadan çıkan yabancılar korteje yetişinceye kadar bekletildi.

Hamburg'da *İşçinin Sesi* flaması açarak yürüyen yoldaşlarımız 1 Mayıs'ın en aktif guruplarından biriydi. Devrimci belgilerimizi haykırarak, marşlarımızı söyleyerek inançla, coşkuyla yürüdüler.

Frankfurt

Frankfurt'taki 1 Mayıs bu şehirde çalışan yoldaşlarımızın yığın bağlarının gücünü gösterdi. TKP-*İşçinin Sesi* flamasıyla yürüyen yoldaşlarımız, sempatizanlarımız bu 1 Mayıs'ın en kalabalık Türkiyeli gurubuydu.

Kortejde TKP-*İşçinin Sesi* flamasının arkasında birkaç dilde yazılmış "Yaşasın 1 Mayıs" ve "Yaşasın proletarya enternasyonalizmi" yazılı büyük pan-

kartlar yer alıyordu. Ayrıca Federal Almanya'daki Türkiyeli işçilerin demokratik istemlerini dile getiren birçok küçük pankart vardı.

Yürüyüş boyunca çok sayıda *İşçinin Sesi, Türkei Spiegel* satıldı, bağış toplandı.

Yürüyüşten sonra yeni örgüt lokalinde bir toplantı düzenlendi. 1 Mayıs'ın anlamı üzerine yapılan konuşmalardan sonra hep birlikte yemek yendi, eğlenildi. Geceye çok sayıda sempatizan katıldı.

Rotterdam

Hollanda'daki 1 Mayıs kutlamasına geçmeden önce bu ülkedeki ilginç bir "geleneği" anlatmak istiyoruz.

Hollanda'da 30 Nisan "Kraliçeler Günü"dür ve resmi tatildir. Her yıl 30 Nisan gününde 10 binlerce kişi sokağa dökülür ve sabahlara kadar eğlenilir. Hollanda'dan bir yoldaşımıza bugünün neden "Kraliçeler Günü" olduğunu sorduk. 30 Nisan bundan önceki bilmem kaçıncı kraliçenin doğum günüymüş. Ancak burjuvazi, 1 Mayıs'tan birgün önce düzenlenen bu eğlencelerin "çok faydasını" görmüş olacak ki, kraliçeler ölüp yeni kraliçeler tahta çıktığı halde "doğum günü" hiç değişmemiş.

Bu hoş hikaye bir yana, bu 1 Mayıs Hollanda'da her zaman olduğundan da sönük geçti.

Rotterdam'daki İşçi Merkezi ve Gençlik Merkezi, Hollanda Komünist Partisi'nin diğer sol partilerle ortaklaşa düzenlediği miting ve yürüyüşe gittiklerinde katılımın çok az olduğunu gördüler. Yapılan konuşmaların siyasal içeriği çok geriydi ve sonunda yürüyüşten vazgeçildiği duyuruldu.

Bunun üzerine yoldaşlarımızdan biri söz aldı ve 1 Mayıs'ın militan anlamını vurgulayarak yürüyüşün iptal edilmesini eleştirdi. Bu konuşmadan sonra yoldaşlarımız Enternasyonal'i söyleyerek alandan ayrıldılar ve sembolik bir yürüyüş yaptılar.

İşçiler durumun bilincindedirler. Yaşam koşullarına, baskılara bakıp "bu işçiler nasıl olur da isyan etmezler" yollu serzenişlerde bulunmak bu sınıfı hiç anlamamış olmak demektir.

"Feryat değil isyan edelim"

Sevgili Yoldaşlar,
Sizlere uzunca bir süredir yazamadım. Bu süre içinde bir iş buldum ve çalışmaya başladım. Partimizin saptadığı yeni hedeflerin ne kadar doğru olduğunu işim nedeniyle kurduğum ilişkilerden bir kez daha saptama olanağı buldum.

Sınıf savaşımından sadece çelişkilerin keskinleştiği o hareketli, grevlerin ve gösterilerin birbiri ardına patlak verdiği günleri anlayanlar için eğitici olması gereken anlar yaşıyoruz.

Çalıştığım şirketin fabrikasından gözlemlerimi aktarmak istiyorum. İşçilerin başında herşeyin başı disiplindir diyen gerici bir müdür var. Kendisine bağlı atölye şefleri ile oluşturduğu hiyerarşi ile işçilerin başında Demokles'in kılıcı gibi sallanıp duruyor. Herkese sürekli bağırıp çağırmakla üretimin artmayacağının da bilincinde olduğu için, şeflerin belirlediği işçileri gözetmeyi de ihmal etmiyor. Geçen lerde üretilen mamullerden bir kısmını bu ayrıcalıklı işçilere dağıttılar. Dağıtımda gözönünde bulundurdukları ölçütün, işçinin çalışkanlığı olduğunu söyleseler de, ölçüt patrona yakınlıktır. İşçiler arasında yarattıkları ücret farklılıkları ile oluşturmaya çalıştıkları çıkar çatışmasını, bu tür ödüllendirmelerle arttırmak ve işçileri bölmek umudundalar. İşin garip tarafı kendi yanlarına çekmek için hediyeler dağıttıkları bu işçiler bile hallerinden yakınıyorlar. Hem de yüksek sesle!

Ücretlere gelince. Örneğin 10 yıllık bir işçinin 28.000 TL aldığını ve bu yıl için %30 zam alacağını öğrendim. İşe yeni giren bir diğeriyle konuştum. Yeni evlenmiş ve hanımının hastalanması nedeniyle üç gündür izin almaya çalışıyormuş. Dün izin vermedikleri halde işe gelmedi, bugün işten çıkardıklarını duydum.

Yemekhanede bugün konuşulan konu da buydu. "Patron değil mi, senin yakının hastalanmış umurlarında mı" diyordu biri. "Haklısın" dememe fırsat kalmadı, bir başkası "Öyle diyorsunuz ama, kafanıza vura vura ekmeğinizi elinizden alıyorlar, sizden tıs bile yok" diye ekledi. Fabrikanın şoförü ise şöyle dedi: "İş kanununa göre fazla mesaiye kalacak kişilere bir gün önceden haber verilmeli. Size mesai var diyorlar, kalıyorsunuz. Haber önceden verilmiyor, itiraz eden yok. Hakkınızı siz savunmazsanız ben mi savunayım." Bir başkası "feryat etmeyelim, isyan edelim arkadaşlar" dedi. Orta yaşlı bir işçi, "12 Eylül öncesine mi dönelim yani" diye yanıt verdi. O sırada benim hiç ummadığım yaşlı, tonton bir usta şöyle dedi: "Belki bizim de biraz huzurumuz kaçmıştı ama hiç olmazsa patronlar da diklenemiyorlardı şimdiki gibi. Hakkımızı söke söke alıyorduk. Şimdi ise sendikacılık oynuyor bizimkiler."

Bu sözler konuyu sendika ağalarına getirdi. Sendikaların işçileri yeteri kadar savunmadıkları söylendi. Konuyu yine o yaşlı usta bağladı. "Sendikaları bizden yana çalıştıracak, aktifleştirecek olanlar bizleriz arkadaşlar" dedi.

İşçiler bugünlerin geçici olduğunu sendikal hakların tekrar kazanılacağını, ücretlerin yükseleceğini söylüyorlar. Bunların olması için neler yapılması gerektiği konusunda ise şimdilik ortaya konuşmayı yeğliyorlar. Öznesi gizli olan tümceler ile yapılan önerileri yaşama geçirecek olanların kendileri olacağını da biliyorlar.

Görüntüye aldanmayalım arkadaşlar. İşçilerimiz ne durumda olduklarının bilincindeler. Bir takım rakamları alt alta yazarak işçinin aldığı ücretin geçinmesini imkansızlaştırdığını matematiksel olarak kanıtlayıp buradan "bu işçiler nasıl olur da hâlâ isyan etmezler" yollu serzenişlere geçmek meseleyi anlamamak demektir.

İşçi sınıfı belki bizim gibi klasikleri deviremiyor, asıl olarak kendi deneyimlerinden, iş hayatının tecrübelerinden öğreniyor. İşçi sınıfı bugün açık, yığınsal eylemlere henüz çıkmıyor. Ama birbirlerine coşkuyla, özlemle 12 Eylül öncesinde yaptıkları grevleri, eylemleri anlatıyorlar. Greve giderek beğenmedikleri personel müdürünü nasıl değiştirdiklerini gururla anıyorlar. Eski günleri anlatırken gözlerindeki parıltıyı görmelisiniz.

Biz komünistlere düşen görev içiçe geçmiş iki ana noktada yoğunlaşıyor. Öncelikle işçilerin ekonomik-demokratik istemlerine tercüman olmalıyız. Bunu yaparken de işçilerin devrimci bilincini ilerletmeyi hedeflemeliyiz.

Bora E., Ankara

HZİ Vakfı rezaleti, "kapitalizmin ruhuna uygun" hergün yaşadığımız bir olaydır.

Kâr d ğil sağlık

Geçtiğimiz günlerde yapılan "Terör ve Teröristlerin Rehabilitasyonu" isimli sempozyumun son gününde "terör uzmanı psikiyatrist" Turan İtil bir konuşma yaptı ve şöyle dedi: "Ben eskiden teröristleri hep paranoid şizofren sanırdım. Şimdi öteki terör uzmanları gibi, her teröristin arkasında bir komünist görüyorum." Basında "teröristler" üzerine başka "bilimsel"(!) açıklamaları da yer alan bu şahıs, son günlerde üzerinde yoğun tepkilerin biriktiği HZİ Vakfı'nın da (Hamide Zekeriya İtil Vakfı) kurucusudur. 1971 yılında İstanbul'da kurulan HZİ Vakfı, ABD'de bulunan bir araştırma kurumuna bağlı olarak çalışmaktadır. ABD'deki merkezde araştırma yapılmamakta, gönderilen araştırma sonuçları bilgisayarlarla değerlendirilmektedir. Prof. Dr. İtil 20 yılı aşkın bir süre ABD'de çalışmış ve halen "görevini" hem ABD'deki merkezde hem de kendisine "gül bahçesi" olarak seçtiği Türkiye'de sürdürmektedir.

Nokta dergisi, 3 Mart 1985 tarihli sayısında, HZİ Vakfı'nda, insan denekler üzerinde piyasaya sürülmemiş deneme aşamasındaki ilaçlarla araştırma yapıldığını açıkladı. Bu yayından sonra kısa sürede gerek basın gerekse halk arasında üzerinde en fazla tartışılan konu haline gelen HZİ Vakfı rezaleti, kapitalizmin iğrenç yüzünü sergileyen bir olaydır.

Günümüzde çokuluslu ilaç tekelleri daha kârlı ilaçlar üretebilmek amacıyla, araştırmalara büyük yatırımlar yapıyorlar. Yeni bir etkin maddenin bulunması halinde, önce bu maddenin laboratuvar denemeleri başlatılıyor. Yeni ilacın klinik denemelerinin başlatılabilmesi için bu laboratuvar denemelerinden başarıyla çıkabilmesi gerekiyor. Laboratuvar denemelerinin önemli bir bölümünü hayvanlar üzerinde yapılan denemeler oluşturuyor. İleri kapitalist ülkelerde ilacın klinik denemeleri de sıkı kurallara bağlanmış. Örneğin ABD'de, laboratuvar denemeleri tamamlanmış bir ilacın klinik denemeleri ancak tam teşekküllü hastaneler ve amaca uygun geliştirilmiş laboratuvarlarda uzman hekimler kontrolünde yapılabiliyor ve ilacın piyasaya sürülebilmesi için en az beş yıl sürdürülmesi gerekiyor.

Bir ilacın piyasaya sürülebilmesinin böyle sıkı ve uzun süre gerektiren kurallara bağlanması, ilaç tekellerini zorluyor. Deneme süresi içinde yeni bir etkin maddenin bulunması ise, insan sağlığı için değil yalnızca kâr için çalışan ilaç tekellerinin yaptıkları yatırımların boşa gitmesi sonucunu doğurabiliyor. Bu "sakınca"lardan kurtulmak isteyen ilaç şirketleri illegal yollara başvurmanın yanısıra, asıl olarak deneme aşamalarını "insanlık uğruna kendini feda eden şehitlerin" bol bulunduğu az gelişmiş ülkelere kaydırıyorlar.

Türk Tıbbi Deontoloji Nizamnamesi'nin 11. maddesi şöyle diyor: "Tecrübe maksadıyla insanlar üzerinde hiçbir cerrahi müdahale yapılamayacağı gibi, kimyevi, fiziki, ve biyolojik şekilde tedavi tatbik edilemez." Bu açık hükme rağmen HZİ Vakfı'nda dar gelirli insanlar, para karşılığı, üstelik ilaç ve etkileri hakkında hiçbir bilgi verilmeksizin yıllardır kobay olarak kullanılmaktadırlar. Prof. İtil başkanlığındaki "araştırma" ekibi tarafından yüzlerce insan üzerinde yürütülen deneyler sonucu, deneklerin birçoğunda

Halk sağlığı da kavga sorunudur

kalıcı bozukluklar ortaya çıkmıştır. Geriye kalanlar ise korku içinde yaşamlarını sürdürmektedir.

HZİ Vakfı olayı kuşkusuz "tek" bir olay değildir. Yaşamı ilgilendiren her konuda, tüm kapitalist dünyada ama özellikle emperyalizmin zayıf halkalarını oluşturan her ülkede her gün, binlerce defa yaşanmaktadır.

HZİ Vakfı rezaletinin bir başka ilginç yanı, uluslararası tekellerle içiçe geçmiş, Nijerya'ya sermaye ihracı yaparak ilaç fabrikası kuracak denli gelişmiş bir ilaç sanayiinin bulunduğu bir ülkede yaşanmasıdır. Türkiye burjuvazisi dünya pazarında yer tutabilmek, emperyalistleşebilmek için gözünü kırpmadan Türkiye emekçisinin canını, varlığını kobay olarak kullanabiliyor. Ya bunları ya kendimizi yaşayacağız. Haydi kavgaya!

Yusuf Can, Ankara

İşçi sınıfı belki henüz alanları doldurmuyor. Ama sınıf savaşımı değişik biçimler altında sürüyor.

Baltalar bileniy r

Selam Yoldaşlar,
Uzun bir sessizliğin ardından yeniden merhaba.

Sizlere uzun bir süredir yazmamamın nedeni, çevremde yazmaya değecek birşeylerin olmaması değildir. Tam tersine hergün küçük küçük ama anlamı büyük birçok olay yaşıyoruz. Ancak beklentilerimiz mi fazla nedir, zaman zaman bir duraganlık yaşadığımızı sanabiliyoruz.

Evet, işçi sınıfı henüz meydanları doldurmuyor. Ama ben bunu "duraganlık" olarak değil soluklanma, hazırlanma, örgütlülük düzeyini yükseltme çabası olarak niteliyorum.

Öğrenci kesiminde de bir kaynaşma, bir canlanma her yerde kendini gösteriyor. Ama bu kesimde de *hemen* büyük patlamalar gündeme gelmiyor. Sorun mu yok, tepki mi yok? Var. Hem de fazlasıyla. Ama insanları biraz deşelediniz mi, sağlıklı bir biçimde örgütlenmek gerektiğini söylüyorlar. Tepkilerini büyük gösteriler yerine küçük küçük eylemlerle dışa vuruyorlar.

Burjuvazi de ilginç bir taktik izliyor. Evet yurtlarda, üniversitelerde baskılar sürüyor. Ama bugünlerde varolan sorunların üzerine yenilerini eklemekten kaçınıyorlar. Örneğin üniversiteden çıkarılma konusunda her gün küçük küçük geri adımlar atıyorlar. Bu atılma hikayeleri tam bir komediye dönüşmeye başladı. Her dönemin sonunda ya bir af, ya da yeni sınav hakkı vermek zorunda kalıyorlar. Çünkü ortada, zaten güç bela ayakta durabilen çok hassas bir "denge" var. Dokunsanız yıkılacakmış izlenimi veriyor.

Sonuç olarak, toplumsal muhalefet güçlerinin, 12 Eylül'de zorla gömdürülen savaş baltalarını çoktan çıkardıklarını ama kullanmak için uygun fırsat kollayarak beklediklerini söyleyebiliriz.

Çeşitli "sol" guruplar *Faşizmin Çözülüşü*'nde getirdiğimiz görüşlere karşı çıkarken, kanıt olarak işçilerin, emekçilerin açık yığınsal savaşıma henüz başlamadıklarını gösteriyorlar. Faşizmin değişik koşullarda, değişik biçimlerde çözülebileceği, kalkabileceği gerçeğini görmüyorlar. Ayrıca açık yığınsal savaşım da yaklaşıyor, "faşizm var" gözlükleriyle bunu da iyi göremiyorlar.

Ülke, sonu büyük patlamalara gebe bir yokuşta hızla yol almaktadır. Çekilen setler hareketin bir süre duraklamasına yol açabiliyor. Ama set bir kez aşıldı mı hareket çok daha büyük bir hızla yoluna devam edecektir. Halk, belki farkında bile olmadan önüne çekilen seti aşmak için bir omuz darbesi vuruyor. Sonra geri çekilip yeniden vuruyor. Ara dönem yığınların yıkıcı darbeyi henüz vurmadığı, ama indirdiği küçük küçük darbelerle seti iyice hırpaladığı, yıprattığı bir dönem. Sollarımızın burun kıvırdığı bu darbeler, faşizmin çözülmesine yol açmış, otoriter eğilimli rejimin de hızla çözülmesini dayatmaktadır. Ara dönemin sonunda ne olacağını, yığınların savaşımı belirleyecektir.

Bu dönemde bize düşen, "açık yığınsal savaşım değil" diye küçümsemeden bugünlerde pıtrak gibi biten her eylemin, her toplumsal muhalefet odağının içine dalmak, partimizi yığınlarla kaynaştırmak ve onlara gerçek kurtuluş yolunu devrimi, komünizmi göstermektir.

Hasan Kıvırcık, Ankara

KAVGA VE YORUM

İŞÇİNİN SESİ

ÇEK-AL

Bütün ülkelerin proleterleri birleşin!

Karkerên hemû welatan yekbın!

Demokrasi için tek yol devrim!

Yıl:11, Sayı:282, 8 Mayıs 1985

Emine Engin

Ekonomik temelde güçlü hazırlanmış Nazi Almanyası'na karşı Sovyetlerin kazandığı büyük zafer, partinin kararlı saldırı ve inatçı savunma anlayışının, emekçi halkın derin inanç, eşsiz özveri ve kahramanlığının emperyalist dünyaya karşı zaferidir.

Büyük zafer

I. Dünya Savaşı'yla birlikte Avrupa kıtasını devrimci durum sarmıştı. Ancak oportünizme batmış işçi partileri görevlerini yerine getiremediler ve devrimci durumu devrimlere götüremediler. Savaş sonrasında bazı ülkeler çelişkileri yatıştırmayı başardılar, bazıları, özellikle de savaştan yenik çıkanlar bocalamaya devam ettiler. Derken 1929 krizi patlak verdi. Kriz bütün ülkeleri etkiledi ama zaten bocalamakta olanları daha çok etkiledi.

İtalya'ya faşizm daha 1922'de gelmişti. Almanya ise geç kaldığı için bir türlü sömürgeler edinememenin sıkıntısı içinde I. Paylaşım Savaşı'na girmiş ama bu savaşta da yenilmişti. Sınıf çelişkilerini yumuşatamıyor, ya faşizm ya devrim ikilemine giderek daha çok yaklaşıyordu. Bir de 1929 krizi bindirdi. Ardından Hitler iktidara geldi. Japonya da Almanya'ya benzer sıkıntılar içindeydi. Orada da azılı gerici bir rejim oluşmuş ve Japonya 1931'de Çin'i işgal etmişti. 1936'da Almanya, İtalya ve Japonya anti-Komintern Paktı diye adlandırdıkları bir anlaşma imzaladılar. Yine 1936'da İspanya'da faşist Franko'ya karşı üç yıl süren iç savaş başladı. Faşizm ile ilk silahlı çatışma olan İspanya İç Savaşı, aynı zamanda yaklaşan daha büyük çatışmanın da habercisiydi.

Sovyetler Birliği Komünist Partisi, daha 1930'ların başında savaşın yaklaşmakta olduğunu gördü. İç ve dış siyasetinde buna uygun önlemler almaya başladı. Ayrıca Komintern'in 1935'de toplanan 7. Kongresi de bu ortama uygun olduğu düşünülen bazı adımlar atmaya çabaladı. Ancak başarılı devrimlerle önü kesilememiş faşizm, gözünü hırs bürümüş bir biçimde saldırmaya hazırlanıyordu.

Saldırı başlıyor

Nazi Almanyası ilk saldırısını Mart 1938'de gerçekleştirdi, Avusturya'yı işgal etti. Nazi Almanyası'na karşı olan öteki Batı devletleri buna kızdılar ama büyük bir hoşgörüyle karşıladılar. Bu da yetmiyormuş gibi, Eylül 1938'de Almanya ile Münih'te bir pazarlık yaptılar ve Çekoslovakya'nın bir parçasını Almanya'ya bağışladılar.

Almanya'nın bu ilhakı üzerine, Sovyetler Birliği Çekoslovakya'ya daha önce imzalanmış bir anlaşma gereği yardım önerdi. Ama Çekoslovak hükümeti kabul etmedi. SBKP'nin Mart 1939'da toplanan 18. Kongresi, Münih pazarlığını şöyle değerlendirdi: Britanya ve Fransa'nın Hitler'e Çekoslovakya'nın bir parçasını bağışlamadaki amacı, Hitler'e ödün vererek, onun kendilerine

Şehirlerden köylerden Parti'nin çağrısına ayaklandı partizan

Britanya ile Fransa'nın tutumu yüzünden, bir sonuca bağlanmadan dağıldı. Bu bulaşmamasını, Sovyetler'le uğraşmasını sağlamaktır.

Mart 1939'da Britanya, Fransa ve Sovyetler arasında görüşmeler oldu ve iki devletin amacı, bir yandan Hitler'i Sovyetler'in üzerine sürerken, öte yandan Sovyetler'i yalnız bırakmaktı.

Sovyetler'in bu durumundan yararlanan Hitler, Sovyetler'e bir saldırmazlık anlaşması önerdi. Hitler'in amacı, Sovyetler'e saldırmadan önce girişeceği ön saldırılarda Sovyetler'i devre dışı tutmaktı. Öte yandan, Sovyetler Birliği de zaman kazanmak zorundaydı. 23 Ağustos 1939'da anlaşma imzalandı. 1 Eylül 1939'da Nazi Almanyası Polonya'ya saldırdı.

Britanya ve Fransa, Çekoslovakya'nın bir parçasını Hitler'e bağışlayarak, Hitler'in kendilerine bulaşmamasını sağlayamayacaklarını, Hitler'in Sovyetler'le imzaladığı anlaşmanın anlamını anlamaya başlamışlardı. 3 Eylül 1939'da Britanya ve Fransa Almanya'ya savaş ilan ettiler. Ama hâlâ Almanya ile Sovyetler'i savaştırıp, kendileri savaşı seyretme umudunu yitirmemişlerdi. Nitekim savaş ilanının ardından somut adımlar pek atılmadı.

Bu durumdan yararlanan Hitler 9 Nisan 1940'da Danimarka'yı, 10 Haziran 1940'da ise Norveç'i işgal etti. Bu arada Belçika, Hollanda ve Lüksemburg'da çatışmalar sürüyordu. Naziler Mayıs'ta bu ülkelerin işgalini de tamamladılar. Sıra Fransa'daydı.

Haziran 1940'da önce İtalya Fransa'ya savaş ilan etti. Ardından Alman orduları Fransa'ya girdi. Birlikte Almanya'ya savaş açtıkları için Fransa'da bulunan Britanya birlikleri ülkeyi terkettiler. 14 Haziran'da Paris teslim oldu ve 22 Haziran'da Fransa Almanya'ya boyun eğen bir anlaşmaya imza attı.

Bu arada İtalya ile Britanya arasında Kuzey Afrika ve Akdeniz'de çatışmalar oluyordu. İtalya önce Arnavutluk'u, daha sonra ise Yunanistan'ı işgal etmişti. Fransa'nın işgal edilmesinden sonra Uzak Asya'daki bir Fransız kolonisini işgal eden Japonya ise, burayı üs olarak kullanıp Pasifik'te yayılma peşindeydi.

Avrupa'nın önemli bir bölümünü işgal etmiş olan Hitler, Britanya adalarına da saldırılar düzenliyordu. Ancak daha sonra belgelerle saptandı ki, 1940'da Hitler daha henüz Fransa'yı işgal etmekle meşgulken artık ana hedef olan Sovyetler Birliği'ne yönelmeyi gündeme almıştı. Nitekim Aralık 1940'da da Sovyetler Birliği'ne karşı, Barbaros Operasyonu adını taşıyan savaş planını onaylamıştı.

Romanya, Finlandiya, Macaristan ve

Bulgaristan'ı çoktan uydulaştırmış olan Hitler, Nisan 1941'de Yugoslavya'ya ve aynı sıralarda da Yunanistan'a saldırdı. Böylece Sovyetler Birliği'ne saldırının son ön hazırlıkları da tamamlanmıştı. Nazi Almanyası'nın işgalinde ve denetiminde 290 milyonluk bir nüfus ve Avrupa'nın hemen hepsinin askeri ve ekonomik olanakları vardı. Hitler, ardında bir tek Britanya'yı işgal dışı bırakmış, Sovyetler Birliği'ne saldırmadan büyük bölümüyle arkasını garanti altına almış, geniş bir hinterland edinmişti. Nazi Almanyası'nın, uydusu olan ülkelerin ordularını saymadan, yalnızca kendi ordusu 1 Haziran 1941'de 8,5 milyon askerden oluşuyordu.

Faşist Almanya 22 Haziran 1941'de Sovyetler Birliği'ne saldırıya geçti.

Sovyetler Birliği'nin hazırlıkları

Sovyetler Birliği yaklaşmakta olan savaşa hazırlanmak için 1930'ların başından beri elinden geleni yapıyordu.

Üçüncü beş yıllık plan hızla gerçekleştiriliyor, hedeflerde aşağı yukarı bir yıl önde gidiliyordu. 1930'larda genel olarak endüstri üretimi yılda ortalama %13, özel olarak askeri endüstri üretimi ise yılda ortalama %39 artıyordu. 1930-1931'de Sovyetler Birliği yılda 1911 top, 860 askeri uçak ve 740 tank üretirken, 1938'de 12.687 top, 5469 uçak ve 2270 tank üretmekteydi. Yine de 1940'a gelindiğinde asıl önemli olan Yak-1, Mig-3 ve Pe-2 uçaklarından, sırasıyla 64, 20 ve 2 adet üretilebiliyordu. 1941'de bu sayıların toplamı 2650'ye çıkarıldı. KV ve T-34 tanklarının üretimi ise ancak savaş içinde ihtiyacı karşılayabilecek düzeye çıkabildi.

Yüce Sovyet 1940'da çalışma haftasını günde 8'er saatten 7 güne çıkardı. Ayrıca hammadde vb. ulaşımını kesintisiz sağlamak üzere ek vardiyalar kondu. İzinler kaldırıldı. Ülke çapında harıl harıl bir çalışma sürdürülüyordu.

Askerlik sisteminde de değişiklikler yapıldı: Herkesin askerlik yapması kararlaştırıldı. Ordu ve donanmada general ve amiral rütbeleri getirildi, tek merkezden komuta uygulamasına geçildi. 1939'dan 1941'e kadar Sovyet Silahlı Kuvvetleri sayıca 2.8 kat arttırıldı. Bu dönemde 125 yeni tümen oluşturuldu. Ayrıca donanmada, donanma üslerinde de birçok değişiklik yapıldı.

SBKP, savaş yaklaşırken ideolojik propagandayı yoğunlaştırdı. Özellikle haklı ve haksız savaşlar konusunda kafalar açıldı. Hitler Almanyası'na karşı yürütülecek bir savaşın sonuna kadar haklı olduğu anlatıldı. Sovyet halkı buna derin inançla savaşa başladı, büyük özveri gösterdi ve kazandı.

Bu arada Sovyetler Birliği çeşitli uluslararası-diplomatik hazırlıklar da yaptı. Japonya'yla saldırmazlık anlaşması imzaladı ve Moğolistan için de belli güvenceler sağladı. 1939 Kasımı'nda Finlandiya ile sınır çatışmaları başladı. Üç ay süren savaştan sonra 1940'da Finlandiya ile bir barış anlaşması imzalandı. Romanya'dan Beserabya geri alındı. Batıda ve Baltık bölgesindeki çeşitli cumhuriyetler SSCB'ye katıldı.

22 Haziran 1941'de faşist Almanya savaş bile ilan etmeden Sovyetler Birliği'ne saldırıya geçtiğinde Sovyetler Birliği'nin her alanda yoğun hazırlıkları vardı. Buna rağmen, Hitler orduları 4 ay gibi bir zaman içinde Moskova yakınlarına varabildiler. Daha sonraki yıllarda bu, gerek Sovyetler'de, gerek Dünya Komünist Hareketinde çeşitli tartışmalara, hatta "hazırlıksızlık suçlamaları"na (!) yol açtı. Savaş sırasında üstün başarılar göstermiş, Stamenko, Rokosovski gibi Sovyet generallerinin ezici çoğunluğu, böyle suçlamalara gereken yanıtları verirken, partinin, hükümetin ve genel kurmayın o tarihteki tutumu yanında yer aldılar.

Suçlamalardan biri, hazırlıklı olunsaydı ana güçler sınıra yakın tutulurdu biçiminde geliyor. Stamenko bunun yanlış olduğunu, tam tersine ana güçlerin belli bir derinlikte tutulması gerektiğini söylüyor. Gerçekten de, Hitler'in saldırı planı yıldırım operasyon anlayışına dayanıyordu ve ana güçler belli bir derinlikte tutulmasaydı, faşist orduların Moskova yakınlarına ulaşması 4 ay gibi *uzun* bir zaman almazdı.

Mareşal Semyon Budyonni

Bir görüşe göre de Sovyet ordusunun askeri eğitimi, savunmayı saldırıya bağımlı kıldığı için başarılı bir savunma yapılamadı. Buna karşı da Stamenko, savunmanın saldırıya bağımlı kılınmasının başarılı savunma için her zaman ana koşul olduğunu belirtiyor, bugün de Kızıl Ordu'nun "kararlı saldırı, inatçı savunma" belgisiyle eğitildiğini söylüyor. Gerçekten de kararlı saldırı ruhuyla eğitilmemiş bir ordu, inatçı savunma yapamaz.

Bir başka görüş, 1941'de saldırı beklenmediğini ve bu nedenle gerekli adımların atılmadığını ileri sürüyor. Yine Stamenko, buna, yanıt vermenin ötesinde biraz da kızmış. Beş ordunun gizlice yeri değiştirilmekteyken, üç filo alarmda beklerken, daha bir sürü değişiklik yapılmışken, nasıl gerekli adımlar atılmadı denebilir, diye soruyor. "Zaman darlığı nedeniyle bizi bekleyen görevlerin hepsiyle başedememiş olmamız başka bir sorundur" diyor. (S.M. Shtemenko, *The Soviet General Staff at War — Savaşta Sovyet Genel Kurmayı*, İng. basım, Progress Publishers, Moskova 1970, s.31)

Hazırlıksızlık tartışmasını Stamenko geneliyle çok güzel değerlendiriyor. Hazırlıksızlık eleştirisi yapanların, eleştirdikleri şeyin özünü araştırma zahmetinde bulunmadıklarını, bu yüzden de işleri çorbaya çevirdiklerini yazıyor. "Birbirine benzemeyen kavramlar ve olgular özdeş sayılıyor" diyor. (*agy*, s.27) Örneğin, diyor, topçu birliklerinin top atışına başlama hazırlığıyla, bütün olarak bir ülkenin ve ordunun güçlü bir düşmana karşı savaş yürütme hazırlığı birbirine özdeş kılınıyor, ve kendi görüşünü şöyle özetliyor:

> "Bizim ülkemizde güçlü bir düşmana karşı savaşma potansiyeli var mıydı? Evet, vardı. Ama, 1940'ların başında Soyvetler Birliği'nin ekonomik gerilikten çıkıp, güçlü bir sosyalist ülke olduğunu, kötü niyetlilerden başka kim inkâr edebilir?" (*agy*, s.28)

Gerçekten de "hazırlıksızlık tartışması" yürütenler, Nazi Almanyası'nın ne denli güçlü bir ekonomik temelde hazırlanmış, ne denli güçlü bir düşman olduğunu unutuyor ve idealist bir tartışma yürütüyorlar. Sovyetler hazırlıklıydı ama yapabileceği teknik, örgütsel hazırlık, ekonomik gelişme düzeyiyle sınırlıydı. Buna rağmen, geri bir ülke, hem üretti, hem savaştı, kendinden daha ileri bir ülkeyi yendi, hatta ezdi geçti. Bu sonuca bakıp, sonunda yendiğine göre ilk başlarda yenilmesinin nedeni hazırlıksızlıktır demek, Sovyetler'in ne denli muazzam enerji harcayarak bu sonuca ulaştığını anlayamamak olur.

Sovyet Genel Kurmayı'ndan Antonof (oturan) ve Stamenko, bir harekatı görüşüyorlar

Stalingrad zaferi dönüm noktasıdır

Hitler Almanyası neredeyse tüm Avrupa'yı işgal edip, sonra Sovyetler'e savaş açınca, Britanya ve ABD, Hitler'in dünyaya egemen olma hülyalarını daha iyi anladılar ve birşeyler yapmak zorunda kaldılar. Naziler Sovyetler'e saldırdığı gün, Britanya Sovyetler'e her türlü yardımı yapacağını açıkladı. Bir gün sonra da ABD benzeri bir açıklama yaptı. Ardından 14 Ağustos 1941'de, Sovyetler Birliği, ABD ve Britanya arasında Atlantik Belgesi diye bilinen anlaşma imzalandı. Eylül-Ekim 1941'de ise Moskova'da üç ülke temsilcileri bir konferans yaptılar ve karşılıklı yardımları görüştüler.

Bu arada ABD ile Japonya arasında durum gerginleşiyordu. 7 Aralık 1941'de Japonlar Pearl Harbour'a saldırdılar. 11 Aralık 1941'de ise Almanya ABD'ye savaş ilan etti. Böylece ABD de savaşa katıldı. Sovyetler, 26 Mayıs 1942'de Britanya ile, 11 Haziran 1942'de ise ABD ile yeni ve 1941'dekinin yerine geçen birer anlaşma imzaladı.

ABD ve Britanya'nın Sovyetler Birliği'yle anlaşma imzalamaları iyiydi, hoştu ama bu ülkeler Avrupa'da ikinci cepheyi açmaya bir türlü yanaşmadılar. Cephe 1942'de açılacaktı, 1943'e ertelendi, 1943'te de açılmadı, 1944'e ertelendi. Bu arada ABD ve Britanya, Kuzey Afrika'da ve İtalya'da Nazilere karşı savaşıyorlardı, ancak, savaş boyunca Nazi kara ordusunun %70'i, hava kuvvetlerinin de büyük çoğunluğu Sovyetler'le uğraştı. Yani Hitler'e, ordusunun bu denli büyük parçasını Sovyetler'e musallat etme fırsatı verildi. Avrupa'da ikinci cephe açıldığında Sovyetler savaşı çoktan kazanmıştı. Belki de ikinci cephe bu nedenle açıldı!

Soyvetler Birliği, 1418 gündüz ve gece, yaz kış demeden Hitler ordularıyla cebelleşti. Hitler orduları Moskova'ya yaklaştılar ama bu onların son başarısı oldu. Moskova'dan silah sesleri duyuluyordu, şehir ikide bir bombalanıyordu. Genel Kurmay binası da bombalanınca, Stalin'in başkanlığında Genel Kurmay çalışmalarını Kirov metro istasyonuna aktardı ama Moskova'yı terketmedi. Bu aralarda Genel Kurmay için "yatakta uyumak" diye bir kavram yoktu. Herkes bir süre bir köşede uyuklayıp, yeniden işine bakıyordu.

Bu koşullarda Ekim Devrimi'nin yıldönümü 7 Kasım 1941'de yine Moskova'da kutlandı. Her yılki gibi resmi geçit oldu. Herkes Kızıl Meydan'daydı. Stalin bir konuşma yaptı ve Sovyet halkı adeta kapıya dayanmış bu düşmanı yenmeye bir kez daha and içti.

Düşmanın Moskova'ya saldırısı püskürtüldü. Hitler orduları Leningrad'a da saldırıya geçmişler ve şehri ablukaya almışlardı. "Devrimin beşiğini faşistlere teslim etmeyiz" belgisiyle, Leningrad

Düşmana karşı demiryoluna mayın yerleştiren genç bir partizan

Aralarında Konev, Jukov ve Rokosovski gibi mareşalların bulunduğu bir gurup komutan

Sovyet bayrağı, 1943 Şubatı'nda, Stalingrad yıkıntıları üzerinde zaferle dalgalanıyordu

halkı Hitler ordularını şehre sokmadı. Şehir 1941'den 1944'e dek, 2,5 yıl abluka altında kaldı. Yiyeceği bitti, cephanesi tükendi ama teslim olmadı, kahramanlık destanları yarattı. 7-8 yaşında çocuklar bile örgütlendiler, yağan bombaları patlamadan toplamakla görevlendirildiler. Kışın donan Ladoga gölü üzerinden önceleri gizlice şehre yiyecek ve malzeme taşınıyordu. Naziler durumu anlayınca, aynı iş bombardıman altında sürdürüldü.

Nazilerin Moskova'ya ve Leningrad'a girememeleri Sovyetler için çok önemli bir başarıydı ve savaşın genel gidişini iyi yönde etkiledi. Ama asıl Stalingrad'da kazanılan zafer, savaşın gidişini tamamen döndürdü. Stalingrad Muharebesi dönüm noktasıdır.

Hitler orduları 1942'de Stalingrad'a saldırıya geçtiler ve 23 Kasım'da şehri sardılar. Stalingrad önünde üç ay gece-gündüz kesintisiz savaş yürüdü. Stalingrad halkıyla el ele, Kızıl Ordu tarihte eşine rastlanmamış bir başarı ile, Hitler'in burada savaşan ordularını 1943 başında *yoketti.* Faşistler Stalingrad önünde, 100 tümen, yani 1.700.000 asker ve subay, 24.000 top, 3.500 tank ve 4.300 uçak yitirdiler.

Stalingrad zaferi faşistleri şaşkına çevirirken, dünya halklarına yeni bir güç ve enerji kaynağı oldu. Yugoslavya, Yunanistan ve Arnavutluk'ta faşist işgale karşı baştan beri yiğitçe direnen partizanlar ve kurtuluş savaşçıları çoştular. Buradaki savaşta da bir sıçrama oldu. Yugoslav Halk Kurtuluş Ordusu 300.000'lik bir güce ulaşır ve ülkenin önemli bir bölümü üzerinde denetim kurarken, Yunanistan'da ELAS, ülkenin üçte ikisini işgalden kurtardı. Arnavutluk'ta da Halk Kurtuluş Ordusu 20.000'lik bir güce ulaştı ve yine ülkenin önemli bölümünü işgalden kurtardı.

Stalingrad yenilgisiyle gerilemeye başlayan faşistlere, ikinci önemli darbe Kursk'da indirildi. Naziler burada da 30 tümen, yani yarım milyon adam yitirdiler. Artık stratejik insiyatif Sovyetler'in eline geçmişti. Bu temelde, 1943 Ekimi'nde Sovyetler, ABD ve Britanya, Moskova'da bir konferans yaptılar. Ardından Kasım-Aralık'ta Tahran Konferansı yapıldı ve Avrupa'da ikinci cephenin 1944'de açılması kararlaştırıldı.

Aynı sıralarda dikkatler Leningrad'da toplanmıştı. Ablukada ilk gedik Ocak 1943'de açılmıştı. Şimdi amaçlanan ablukayı tümden kırmaktı. Kızıl Ordu, Kızıl Donanma ve Leningrad partizanları birlikte faşistleri sıkıştırdılar ve 12 Şubat 1944'de abluka tümden kırıldı, faşist ordular buradan da hızla gerilemeye başladılar.

1944 baharında Sovyet orduları SSCB sınırlarına ulaşmışlardı. Artık Nazi ordularını Berlin'e doğru sürüyorlar, Nazi işgaline uğramış tüm ülkeleri kurtarmayı hedefliyorlardı. Bu hedef Stalin'in 1 Mayıs 1944 konuşmasında dünyaya duyurulmuştu.

Büyük zafer yaklaşırken

Sovyet orduları artık zafere doğru ilerliyorlardı. Aynı zamanda Doğu Avrupa ve Balkanlarda işgal altındaki ülkelerin savaşan halklarına doğrudan askeri destek de veriyorlardı. Dünyada hava değişmişti ve bunun sonuçları her alanda gözleniyordu.

Örneğin baştan beri 17 tümenini Sovyet sınırına yığan, Alman savaş gemilerini "ticaret gemisi"(!) adı altında Boğazlar'dan Karadeniz'e geçiren ve Nazi yardakçısı bir siyaset izleyerek savaş dışı kalmayı "başaran" Türkiye'nin tutumunda belli değişmeler oluyordu.

Uzakdoğu'da Çin'i ve başka bazı ülkeleri işgal etmiş olan Japonya, Sovyetler'i de işgal etmek için, onun yenilmeye başlamasını bekliyordu. Bu hevesi kursağında kaldığı gibi, Çin halkının yükselen savaşımı karşısında gerilemeye başladı.

Nazi ordularını durdurmak için gereken zamanda Avrupa'da ikinci cepheyi açmaya yanaşmayan müttefikler Kızıl Ordu zaferden zafere koştukça ikinci cephe hazırlığına giriştiler. Öte yandan faşist blokta da kriz belirmeye başladı.

Daha 1943 yazında Mussolini rejimi yıkıldı. İtalyan komünistlerinin önderliğinde, işgalci Nazi ordularına karşı yaygın bir direniş yükselmeye başladı.

Nazi Almanyası Stalingrad yenilgisiyle birlikte sıkıntıya girmeye başlamıştı. Toplu seferberlik ilan edildi. Birbiri ardından yenilgi haberleri geldikçe, Naziler arasında çelişkiler açığa çıkmaya başladı. En önemlisi, Alman Komünist Partisi Hitler rejimine karşı savaşımı yükseltti.

Wilhelm Pieck'in ve Walter Ulbricht'in önderliğinde silahlı anti-faşist çeteler oluşuyordu. Radyo yayını yapılıyor ve tüm anti-faşistler, savaş esirleriyle ve toplama kamplarındakilerle birlikte, demokratik bir Almanya için ayaklanmaya çağırılıyordu. Radyodan, "sosyalizmin vatanı Sovyetler Birliği bizim gerçek dostumuzdur" diye belgiler yayılıyordu.

Bu arada Nazi yönetimi, Sovyetler Birliği'yle müttefiklerinin arasını açıcı taktiklere de başvurdu. Örneğin İtalya'yı Britanya ve ABD'ye teslim etmek için onlarla özel görüşmeler yapmaya kalkıştı. Sovyetler Birliği'nin uyanık diplomasisiyle bu girişim boşa çıkarıldı. Gerçekte Nazi yönetimi savaşın son anına kadar bu ayır buyur taktiğini izlemeye çalıştı. Ancak Berlin kapılarında girişilecek belirleyici savaştan da umudunu kesmedi, geniş hazırlıklara girişti.

Sovyetler Birliği de zafer sarhoşluğuna hiç kapılmadan Berlin'e ciddi hazırlık yapıyordu. Zafer sarhoşluğu yoktu ama belli bir iç rahatlığı haklı olarak vardı. Savaşın başından beri yılbaşı ilk kez 1944-1945 gecesi kutlandı. Stalin, Moskova'daki Kızıl Ordu sorumlularının, Kremlin'e, savaş boyunca ilk kez dosyalarını almadan gelmelerini istedi. İç savaşın zaferinde büyük payı olmuş

Partizanlar savaş boyunca, kırda kentte düşmana kan kusturdular. Cephe gerisinde Nazi ordularına, Gestapo'ya karşı kahramanlık destanları yarattılar

Sovyet işçileri düşmanı yenmek, biricik varlıkları olan sosyalizmin zaferini sağlamak için yemin ettiler. Próletaryanın bu kararlı, inançlı savaşımı, Sovyet topraklarını Nazi ordularına zindan etti.

Budyonni, bu savaşın da zafere doğru gitmesinin kıvancı içindeydi. İtalyan Komünist Partisi Genel Sekreteri Togliatti ve eşinin de katıldığı gecede, akordiyon çaldı, kalktı oynadı.

Ve Büyük Zafer

Churchill, Roosevelt'e mektuplar yağdırıyor, Berlin'i Sovyetler'den önce biz alalım, yoksa Sovyetler'in savaşta belirleyici rolü olmuş gibi (?) görünecek, diyordu. Bu nedenle Stalin, 1945'in Nisan sonunda Berlin'in mutlaka alınmış olması gerektiğini vurguladı. 22 Nisan 1945 Lenin'in de 75. doğum yıldönümüydü. Kızıl Ordu bunun da coşkusuyla hazırlığını yoğunlaştırdı.

Nisan başında saldırı planı hazırdı. Saldırıya üç cephe katılacaktı. Cephelerin komutanları Jukov, Konev ve Rokosovski idi. Üç cephe, 19 kara ordusu, 4 tank ordusu ve 4 uçak filosu, 170 piyade ve topçu tümeninden oluşuyordu. Operasyona 2,5 milyon asker ve subay katılıyordu. 41.000 top, 6.300 tank, 7.500 uçak kullanılacaktı.

Cephelerin siyasal büroları da hazırlık yaptı. Partililer, tam saldırı öncesinde Lenin mitingleri örgütlediler. Partiye binlerce yeni katılım oldu. "Sovyet askeri Almanya'da nasıl davranmalıdır" konulu seminerler düzenlendi.

Saldırı, 16 Nisan 1945'de başladı. 26 Nisan'da Berlin ablukaya alınmıştı. Önce teslim ol çağrısı yapıldı. Hitler buna izin vermedi, boş yere kan döktü. Abluka daraltılmaya, artık Berlin'de sokak sokak bina bina savaş yürümeye başladı. 30 Nisan'da Sovyet topçuları Reichstag'a ulaşmışlardı. Aynı gün Nazi Almanyası'nın lideri Adolf Hitler, Mussolini'nin partizanlarca öldürüldüğünü duydu ve intihar etti.

Reichstag'a orak çekiçli kızıl bayrağı çekmek, Alman devletine indirilen darbeyi temsil edecek, büyük anlam taşıyacaktı. Partililerden ve Komsomol üyelerinden oluşan 20 kişilik iki gönüllü gurubu kuruldu. Makov ve Zagitov yönetimindeki guruplar 30 Nisan gecesi bayrağı çekmek üzere binaya girdiler ve Yegerov ve Kantaria adlı çavuşlar, tepeye çıkıp bayrağı çektiler. Binayı koruyan garnizon da iki gün sonra teslim oldu.

Bu arada tüm Berlin'de savaş yürüyordu. Göbbels ve Borman, Sovyet ordularının komutanıyla görüşme istediler. Görüşmeye gelen general, Hitler'in öldüğünü, yeni bir hükümetin işbaşında olduğunu bildirdi ve ateşkes istedi. Sovyetler, ancak Almanya teslim olursa ateşkesi kabul edebileceklerini belirttiler. General gitti ve ardından yeniden ateş başladı. Berlin 2 Mayıs'ta teslim alındı. 8 Mayıs'ta ise tüm Almanya teslim alındı. Sovyetler Birliği adına, teslim alma

Yugoslav partizanları ve Sovyet askerleri işgalci Nazi ordularına karşı omuz omuza

belgesinin altına imzayı Jukov attı. Böylece 8 Mayıs'ta Avrupa'da savaş son buldu ve 9 Mayıs zafer günü olarak ilan edildi. Zaferi, Stalin Sovyet radyosundan duyurdu!

Sovyet halkı sevinçten sokaklara döküldü. Kaybettiği yakınları için göz yaşlarını içine akıttı, zaferin coşkusuyla güldü. Halk günlerce gecelerce sokakları doldurdu, nerede bir Kızıl Ordu'lu görse ona sarıldı, omuzlara kaldırdı.

24 Mayıs'ta Kremlin'de büyük bir kutlama düzenlendi. 24 Haziran'da ise zafer resmi geçidi yapıldı. Resmi geçidi Mareşal Jukov yönetti, emirleri de Mareşal Rokosovski verdi. Reichstag'ın tepesine kızıl bayrağı çekenler, bayrakla birlikte en önde yürüdüler. Bütün cephelerden, ordulardan, birliklerden temsilciler törene flamalarıyla katıldılar. Nazilerin gamalı haçlı sancaklarından 200'ünü taşıyan birlik Kızıl Meydan'a girdiğinde, nefret dolu bir sessizlik oldu. Sürekli marşlar çalan dev orkestra durdu. Ardından Lenin'in yattığı Mozele'nin önüne atılan sancakların şakırtıları duyuldu. Bunun ardından ise korkunç bir alkış fırtınası koptu.

Resmi geçidin ertesi günü 25 Haziran 1945'de de, Kremlin'de 2500 kişinin çağrılı olduğu bir kutlama yapıldı. Buraya Kızıl Ordu'dan, partizanlardan, fabrika ve çiftliklerdeki şok birliklerinden, bilim ve sanat çevrelerinden temsilciler katıldılar.

Büyük Vatandaş Harbi'ne katılmışlar arasından 35 milyon kişi çeşitli madalyalar, ödüller kazandı. 22 milyon şehidin verildiği bir savaşta, 35 milyon kişinin ödüllendirilmesi çok doğaldı. Bu arada Josef Stalin'e de iki kez Zafer Nişanı verildi.

Sovyet halkı her türlü kutlamayı, ödülü, madalyayı haketmişti. Sovyetler'in müttefikleri, hem bıraktılar savaşı Sovyetler kazansın, hem de savaşı Sovyetler kazandı izlenimini kırmak için savaşın sonunda epey çaba harcadılar. Ama bu çabalar boşunaydı, başaramadılar.

Dünya halkları Sovyetler Birliği'ni, Kızıl Ordu'yu, "Jo Amca" Stalin'i derin bir sevgiyle bağrına basmış coşkuyla selamlıyordu. Soyvet sevgisi o denli yaygınlaşmıştı ki, burjuvazi ciddi bir korku duymaya başladı ve bu korkuyla da soğuk savaşı başlattı. Ancak soğuk savaşın Sovyet halkıyla dünya halkları arasına soktuğu soğukluk geçicidir. Dünya işçi sınıfının ve halklarının ortak devrimci çıkarları ise kalıcıdır. Dünya devrimi, sıcak-soğuk savaşlarıyla burjuvaziyi ezecek, dünya halkları bir daha ayrılmamacasına onun kızıl ırmağında birleşecektir.

Büyük zaferin 40. yıldönümünde Sovyetler'e bin selam!

Sahte "umut" Neves'in ölümü Brezilya burjuvazisini yeniden "alternatifsizlik" noktasına getirdi. Komünist çalışmanın önünde nesnel olarak çok önemli olanakların açıldığı bugünün Brezilya'sında işçi sınıfının en acil ihtiyacı partidir, devrimci alternatiftir.

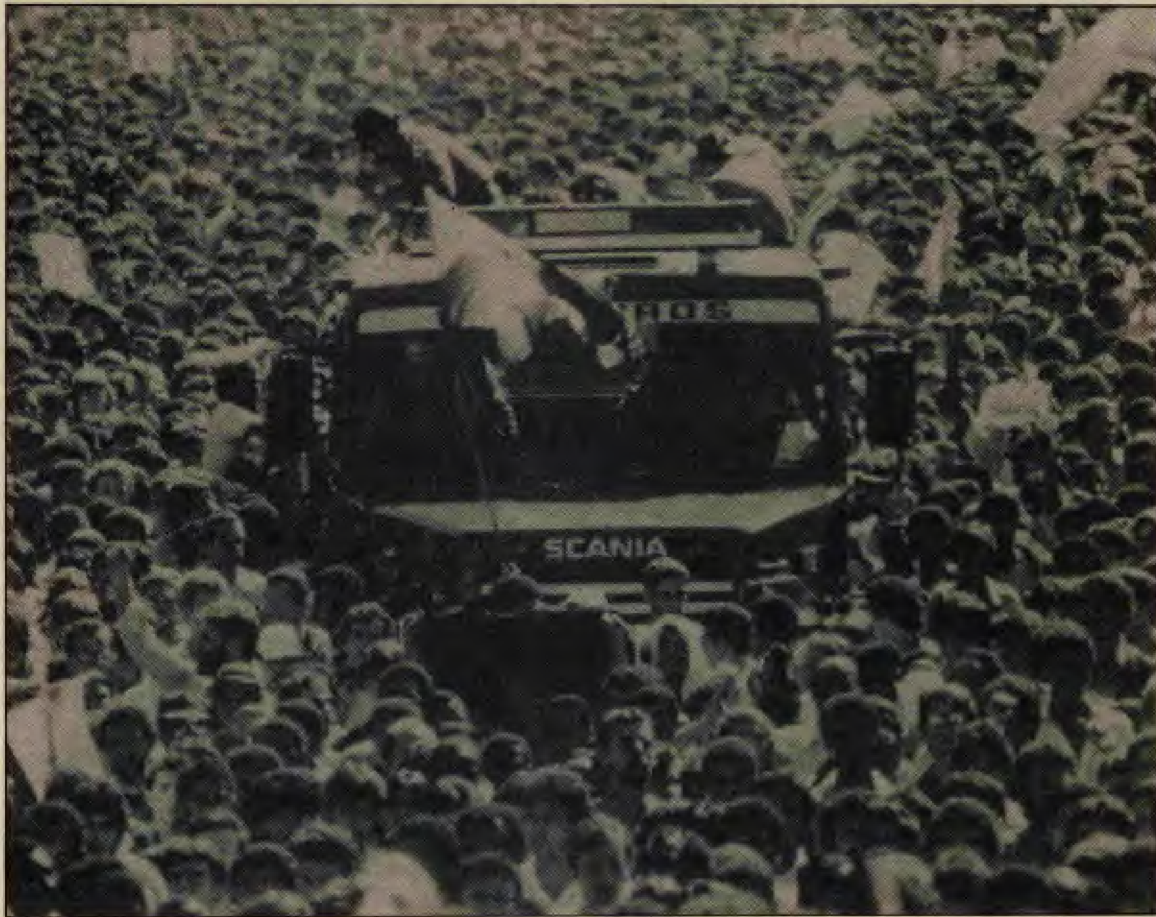
Neves'le birlikte burjuvazinin bir umudu daha söndü

Brezilya'nın 21 yıldır ilk kez seçimle gelen sivil devlet başkanı olan Tancredo Neves, geçtiğimiz günlerde öldü. Neves'in sönen yüreğiyle birlikte birçok beklenti ve "umut" da söndü.

Sivil başkan Neves, bu yılın ocak ayında, son derece çekişmeli geçen bir seçim sürecinin sonunda işbaşına gelmişti. Öldüğünde devlet başkanlığı görevini henüz resmen devralmamış olan Tancredo Neves, içinde komünistlerin de yer aldığı ana burjuva muhalefet örgütü Brezilya Demokratik Hareket Partisi'nden (PMDB) aday olmuştu.

Burjuvazinin 21 yıl askeri cuntalarla yönettiği Brezilya ekonomisi, bu süre içinde, 134 milyonluk nüfusunun büyük çoğunluğunun sefalet sınırının da altında yaşaması pahasına, kayda değer bir ilerleme gösterdi. Emperyalizmle bütünleşmiş finans kapital, hem halkı sefalete mahkum etti, hem de hammadde ihtiyacını gidermek için ülkenin doğal kaynaklarını yağmaladı. Ancak burjuvazinin bu "tatlı balayı" daha fazla süremedi. 1980'lerde ülke ekonomisi giderek kötüleşirken, halkta biriken tepki kendini yerel ayaklanmalarla, grevlerle, gösterilerle ortaya koyuyordu. Topraktan fışkırırcasına ortaya çıkan siyasal partiler, devrimci tonlar taşıyan sendikalar halkın biriken potansiyelini kendilerince değerlendirmek isterken, burjuvazi, bu soruna sistem içinde uygun çözümler bulmaya çabalıyordu.

Eski cumhurbaşkanı, "asker" Figueiredo'nun görev süresinin bitişi yaklaştıkça burjuvazinin telaşı da arttı. Toplumsal buhanın üstünde oturmaktan gittikçe daha rahatsız olan burjuvazi, "demokrasiye yavaş ve dikkatli geçiş" sürecinde aradığı "sivil" tipi, Tancredo Neves'te buldu. Neves 74 yaşındaydı. 50 yıldan beri siyasetin içindeydi. Üstelik, bu yıllarda hep uzlaşmacı, arabulucu, yatıştırıcı rolüyle dikkati çekmişti. "Asker" Figueiredo'ya ve cuntanın iktidar partisi olan Sosyal Demokrat Parti'nin (PDS) adayına karşı Neves, liberallerin ve "ilerici"lerin adayı olarak öne sürüldü.

Neves'in cenaze töreni bile, derin öfkenin dile getirildiği yığınsal bir gösteri oldu

Brezilya finans-kapitali Neves eliyle halkın öfkesini yumuşatmayı, sistem içi kanallara akıtmayı düşündü. Ancak üç çeyrek asırlık Neves'in yanına "sağlam" adamını takmayı da ihmal etmedi. Bu "sağlam" adam, 55 yaşındaki devlet başkanı yardımcısı José Sarney'den başkası değildi. Sarney yakın zamana kadar cuntanın iktidar partisi olan Sosyal Demokrat Parti'nin (PDS) *başkanı* idi. Ne zaman ki halkın dikkatinin kendini cuntadan "ayrı gösterebilen" bir aday üzerinde toplanacağı kesinlik kazandı, o zaman Sarney, şaşırtıcı bir hızla saf değiştirdi. Partisinden istifa etti, burjuva muhalefet örgütü PMDB'den Neves'in yardımcısı olarak aday oldu, seçildi.

Neves yaşasaydı, finans-kapital bu popüler lider yoluyla halkın bilincini bulandıracak, Sarney yoluyla da kendi çıkarları doğrultusundaki uygulamaların sürmesini sağlayacaktı. Ama şimdi oyun bozuldu. Neves'in ölümüyle planın sağlam kalan ayağı artık yalnızca devlet başkanı olan Sarney'dir.

Yeni devlet başkanı José Sarney, yıllar boyunca cuntanın istekleri doğrultusunda davranan silik bir politikacı olarak tanınmıştır. Cuntayla olan yakınlığı nedeniyle de halkın sempatisini kazanmış olmaktan çok uzaktır. Bu nedenle, son zamanlarda bütün zayıf halka ülkelerde, burjuvazinin ağzında koşullar gereği "moda" olan, "gerçek demokrasi" nutuklarını, Neves'in yaptığı gibi kolaylıkla atamayacaktır. Brezilya kapitalizminin kendisinden beklediği görevleri, halkı perişan eden sert ekonomik önlemler almaktan, baskı ve şiddeti arttırma uygulamalarına kadar uzanan "sorumlulukları" şimdi Sarney tek başına yerine getirmeye çalışacaktır. Ülkenin bilinen ekonomik durumu, halkta biriken öfke, yığın hareketliliği ve şimdiden ülkeyi saran grev dalgası göz önüne alındığında, Sarney'in bu görevleri pek yerine getiremeyeceğini söyleyebiliriz.

Sahte "umut" Neves'in ölümü Brezilya burjuvazisini yeniden "alternatifsizlik" noktasına getirmiştir. Yeni bir sahte "alternatif"i piyasaya sürmek ise en azından zaman gerektirecektir.

Öte yandan Batı gazeteleri Brezilya halkının "düş kırıklığı"nın, Sarney'in beklenen uygulamalarıyla birlikte yığın hareketliliğinin artmasına, sokak gösterilerine ve ayaklanmalara dönüşebileceğini yazıyorlar.

Komünist çalışmanın önünde nesnel olarak çok önemli olanakların açıldığı bugünkü Brezilya'da halkın devrimci kabarışının komünistlere devrimci görevlerini yeniden hatırlatacağını umarız.

Salih Can

Peru'da halk belirgin biçimde sola kayarken, nesnel işlevi devrimci kabarışı rayından çıkarmak olan sosyal demokrasi piyasaya sürülüyor.

Peru'da sahte bir umut: Garcia

Güney Amerika'nın en yoksul ülkelerinden biri olan Peru'da devlet başkanlığı seçimlerinin birinci turu yapıldı. İkinci turu haziran ayında yapılacak. Seçim sonuçlarına göre, sosyal demokrat aday Alan Garcia oyların yüzde 48'ini topladı. Komünistlerin içinde yer aldığı Birleşik Sol'un adayı, başkent Lima'nın komünist belediye başkanı ise seçmenlerin yüzde 22'sinin desteğini aldı. İktidar partisinin adayı ise oyların ancak yüzde 5'iyle yetinmek zorunda kaldı.

Seçimlerin ilk gösterdiği, Peru halkının belirgin bir biçimde sola kaymış olduğudur. İkincisi ise, bu sola kaymadan yine burjuvazinin kârlı çıkmaya çalıştığıdır. Alan Garcia liberallerin, sosyal demokratların adayıdır.

Nüfusu 19 milyon olan Peru'da, halk için her zaman kötü olan yaşam koşulları özellikle son 10 yıldır dayanılmaz bir hal aldı. Ülkeyi saran bunalım nedeniyle grevler, gösteriler, askersel-sivil iktidar değişiklikleri birbirini kovaladı. Bugün enflasyon yüzde 130 dolayında seyrediyor. Halkın yüzde 60'ı işsiz. Gerçek ücretler son beş yılda yarı yarıya düştü. Ülkenin IMF'ye borcu 13.5 milyar dolar dolayında. Peru devleti, tıpkı Brezilya gibi, iflas ettiğini resmen ilan etmek üzere

Öte yandan Peru'da sürdürülen ve başını 1980'lerde kurulan "Pırıltılı Yol" adlı sol örgütün çektiği gerilla savaşında son yıllar içinde 5 bin kişinin öldüğü, 1500 kişinin de kaybolduğu bildiriliyor.

Böyle bir toplumsal ortam içinde komünistler, kendilerini halka bağımsız, devrimci bir alternatif olarak *sunamadılar.* "Pırıltıyı Yol" adlı hareket ise halkı seçimleri boykot etmeye çağırdı. Halkın gerek seçimlere, gerek seçimler öncesi yapılan mitinglere yığınsal katılımı, Pırıltılı Yol'un boykot çağrısının yanlışlığını sergileyen bir göstergе oldu.

Birinci tur seçimlerde oyların yüzde 48'ini toplayan Alan Garcia'yı biraz daha yakından tanıyalım.

Amerikan Halkçı-Devrimci İttifakı Partisi'nin (APRA) adayı olan Garcia, 35 yaşında genç bir lider. Kuruluşu 1924'lere uzanan APRA içindeki, eski CHP'ye benzeyen geleneksel yapıya karşı Ecevitvari bir "savaş" veren Garcia, 1982 yılında partinin genel sekreteri oldu. Daha sonra yabancı kamuoyu uzmanlarının da yardımıyla yoğun bir tanıtma kampanyasına başlandı. Televizyon reklamları, köy köy "halkla bütünleşme" gösterileri, beyaz güvercinler uçurarak "barış" vaadetmesi, kendisini "Peru'nun umudu" olarak lanse etmesi Garcia'nın kısa zamanda popüler bir lider olmasına yardımcı oldu.

Seçimler öncesinde "hükümeti değiştireceğiz, ekonomiyi değiştireceğiz, politikayı değiştireceğiz ve demokrasimizi güvence altına alacağız" türünden vaadler savuran Garcia, Ecevit'e ne denli benzediğini kanıtlarcasına, devrimcilere karşı şiddet kullanılmasını onayladı. "Devlet, ülkenin güvenliğini sağlamak amacıyla sert davranmak zorundadır" dedi.

Peru burjuvazisinin ülkedeki devrimci kabarışı pasifize etmek amacıyla piyasaya sürdüğü sosyal demokrat lider Garcia, sosyal demokrasinin zayıf halkalardaki rolünü kuşkuya yer bırakmayacak biçimde ortaya koyuyor. Garciaların "görevi" yükselen halk muhalefetini, devrimci dalgayı, bilinç bulandırarak etkisizleştirmek, devrimi önlemektir. Ama Peru işçi sınıfı reformcu düşleri er ya da geç tarihin çöplüğüne savuracaktır.

Kerim Çelik

1975 yılında Vietnam Halk Ordusu, ABD ordularını, işbirlikçileri Saygon'da denize döktü.

Vietnam zaferinin 10. yılını kutluyoruz

Mercan Köklü

Vietnam halkı, komünist partisinin öncülüğünde emperyalizme, dünyanın en güçlü ve en modern ordularına karşı kazandığı büyük zaferin 10. yılını kutluyor. Türkiyeli komünistler de Vietnam Komünist Partisi'ni, kahraman Vietnam halkını devrimci coşkuyla ve onurla selamlıyor.

Komünist Enternasyonal'in Güneydoğu Asya temsilcisi olan genç Ho Chi Minh'in öncülüğünde biraraya gelen Vietnam'lı devrimci gençler, beş yıl gibi kısa bir zaman içinde devrimci gençlik örgütünü partiye büyüttüler. Vietnam (Hindiçini) Komünist Partisi, Hindiçini ve Annam komünist partilerinin yine Ho Chi Minh'in öncülüğünde birleşmesiyle 3 Şubat 1930 tarihinde kuruldu.

Vietnam Komünist Partisi'nin devrim uğruna sürdürdüğü savaşımın hemen her parçasında Ho Chi Minh'in Marksist-Leninist çizgisinin derin izleri vardır.

Ho Chi Minh'in 1926 yılında yazdığı *Devrimci Yol* broşürü, bu devrimci parti için bir elkitabı oldu. Ho yoldaş bu broşüründe, ana hatlarıyla Vietnamlı komünistlerin devrimci savaşımının çerçevesini çizdi. Devrimin utkusunun garantisi için proletarya hegemonyasının zorunluluğunu, devrimi zafere ulaştırmanın bütün halkın görevi olduğunu, işçi sınıfının ve köylülüğün devrimin ana gücü olduklarını belirtti. Vietnam halkının devrimden başka kurtuluş yolunun bulunmadığını vurguladı. Partinin kararlılığı, dedi, devrimin başarıya ulaşmasında anahtar rol oynar. Partinin böyle bir kararlılığa ulaşabilmesi için doğru bir ideolojiyle, Marksizm-Leninizm'le donanması gerekir.

Devrimci Yol broşürü, ülkede devrimin III. Enternasyonal'in çizdiği genel çerçevede gerçekleşeceğini koyarken, Vietnam Devrimi dünya devriminin bir parçasıdır, görüşünü açıklıkla belirtti ve "her kim ki devrim yapar, o, Vietnam halkının yoldaşıdır" dedi. Ulusal kurtuluş savaşımında proletarya enternasyonalizminin, halkın bu ruhta eğitilmesinin canalıcı önemini vurguladı. Parti, bu görüşleri tavizsiz savunarak, uygulayarak yükseldi.

Parti, daha kuruluşunun ilk günlerinde kendini yoğun devrimci savaşın, bölgesel ayaklanmaların, grevlerin içinde buldu.

Bu dönemde, bölgesindeki devrimci birikimi yeterli gören bir bölge komitesi, haberleşme olanaklarının kısıtlılığı nedeniyle, MK'dan habersiz olarak bir yerel ayaklanma başlattı. MK, bölge komitesinin bu kararını şiddetle eleştirdi ama ayaklanmaya tüm gücüyle destek verdi. Ayaklanma sırasında ünlü Nghe-Tinh Sovyetleri kuruldu. Daha sonra bu sovyetler Fransız birliklerince ezildi. Parti ağır kayıplar verdi. Ancak partinin Nghe-Tinh ayaklanması sırasındaki kahraman ve kararlı tutumu VKP'nin geniş köylü yığınlarının kalbini, güvenini kazanmasına yol açtı.

H AM A 95 YAŞINDA, ARAMIZDA

Dünya proletaryasının ve ezilen halkların Ho Amca'sı, Ho Chi Minh, ya da gerçek adıyla Nguyen Sinh Cung, 19 Mayıs 1890'da doğdu. Yaşamını dünya devrimine ve her zaman onun bir parçası olarak nitelediği Vietnam Devrimi'ne adayan Ho Chi Minh, komünistler için eşsiz bir sabır, kararlılık ve bilgelik örneğidir. Vietnam Komünist Partisi öncülüğünde, kahraman Vietnam halkının gerçekleştirdiği devrimi, en başından itibaren oya gibi işleyen bu ölümsüz devrimci, şimdi 95 yaşında. Ho Chi Minh aramızda!

Savaşımları dillere destan olan Vietnamlı komünistler, hapiste de şanlı direniş örnekleri verdiler. Hatta hapiste, çeşitli konularda düzenli dersler verilen bir Komünist Üniversite örgütlediler.

Emperyalizme karşı savaşta on binlerce üyesini şehit veren Vietnam Komünist Partisi'nin ilk askeri birliği, 1940 yılında oluşturulan Bac Son gerilla birliğidir. Bac Son gerilla birliği aynı yıl Ulusal Selamet Ordusu olarak yeniden örgütlendiğinde, kendilerine sancak verilen ordu üyeleri toplam 24 kişiydi.

Parti bir yandan silahlı savaşıma ağırlık verir ve yığınları bu yolda eğitirken, öte yandan da 1941 yılında kurulan Vietnam Bağımsızlık Ligi (Viet-Minh) adlı cephe örgütü aracılığıyla son derece başarılı yığın çalışması yapıyordu.

1944 yılında, partinin hapisteki kadrolarını kurtarmak üzere hapisaneleri basan komünistler çok sayıda yoldaşı emperyalizmin zindanlarından kurtardılar. Aynı yıl dağlardaki kuytu bir köşede, ilkokul öğretmeni Vo Nguyen Giap'ın komutanlığını üstlendiği bir başka askeri örgüt, Silahlı Propaganda Tugayı kuruldu. Kurulduğunda 30 üyesi, 17 tüfeği ve 1 mitralyözü olan bu tugay daha sonra Japonlara karşı girişilen ataklar sırasında Ulusal Selamet Ordusu'yla birleşti, Vietnam Kurtuluş Ordusu adını aldı.

1941-1945 dönemi, partinin kurtarılmış bölgeler oluşturduğu dönemdir. Bu dönemin başında yığınlar harekete geçirilirken, Ho Chi Minh'in "Yurt Dışından Mektup" başlığıyla Vietnam halkına yaptığı ünlü çağrı, onun ulusal kurtuluş savaşımı perspektifi ile dünya devrimi perspektifini nasıl birbirinden ayrılmaz bir bütün olarak gördüğünün güzel bir örneğidir:

"Şimdi ulusal kurtuluş herşeyin üstündedir... Ulusal esenlik bütün halkımızın ortak davasıdır. Her Vietnamlı bu kavgada yer almalıdır. Parası olan parasıyla, gücü olan gücüyle, becerisi olan becerisiyle katkıda bulunmalıdır.

"Zaman gelip çatmıştır. Ayaklanma sancağını yükseltin, bütün ülkede Japonları ve Fransızları devirmek üzere halka öncülük edin...

"Vietnam Devrimi kesinlikle muzaffer olacaktır.

"Dünya devrimi kesinlikle muzaffer olacaktır."

Haziran 1945'te kuzeydeki Viet Bac'ta kurtarılmış bölgeler oluşturulduğunu karar altına alan parti, temmuz ayında, ülkedeki koşulların ayaklanma için olgunlaştığına karar verdi. Vietnam Komünist Partisi 2. Kongresi Ağustos ayında toplanırken, ayaklanma yer yer başlamıştı.

Partinin öncülüğünde, köyleri ve kentleriyle bütün Vietnam'da devrimi başarıya ulaştıran işçi sınıfı ve emekçi halk, Devrimci Halk Komiteleri ile erki burjuvaziden, emperyalizmden devraldı. 2 Eylül tarihinde ise, tüm dünya Ho Amca'nın sesinden Vietnam Bağımsızlık Bildirgesi'ni, Vietnam Demokratik Cumhuriyeti'nin kurulduğunu duyuruyordu.

Ancak, başarıya ulaşan devrim dalgasını söndürmek, Vietnam'ı karşı-devrimle yeniden "fethetmek" isteyen emperyalizm, Fransız lejyonlarını, İngiliz Gurkha birliklerini kısa süre içinde Vietnam halkının üstüne saldı.

Vietnam Demokratik Cumhuriyeti'nin kuruluşundan üç hafta sonra, 23 Eylül 1945 tarihinde emperyalizmin Vietnam Devrimi'ne karşı açtığı Haçlı Seferi, 1975 yılında sona erdi.

1954 yılında Fransız ordularını görülmedik bir bozguna uğratarak yenen Vietnam halkı, bu tarihten devrimin kesin zaferine dek geçen sürede, emperyalizmin kalesi ABD ordularının karşısında savaştı. Yüzbinlerce düşman askeri, en modern savaş araç ve tekniklerinin kullanılması, milyonlarca ton bomba, zehir, gaz, halkın işçi sınıfı öncülüğündeki kahraman savaşını bir an olsun durduramadı.

1975 yılının Nisan ayında, Saygon, Vietnam Kurtuluş Ordusu tanklarınca teslim alınırken, emperyalist ordular, işbirlikçi azınlık panik halinde kaçıyordu.

Her acıya kahramanca göğüs gererek devrimin kazanımlarını koruyan ve ilerleten Vietnam halkı, bugün hâlâ emperyalizmin açtığı derin toplumsal yaraları sarıyor. Ama sarsılmadan *ilerliyor.*

Vietnam Halk Ordusu'nun özel kolu Dac Cong

Vietnam zaferinin 10. yılında ünlü *Dac Cong* savaşçılarını anlatan bu yazıyı, *Vietnam Courier* adlı derginin Kasım 1984 sayısından çevirerek yayınlıyoruz.

Dai Dong

1968'deki Maymun Yılı festivallerinde yapılan genel saldırı, ABD ve kukla Saygon birliklerine büyük bir darbe oldu. Böylece, ABD'nin yeni-sömürgeci rejimi temellerinden sarsıldı. Washington, Vietnam'la Paris'te barış görüşmelerine oturmak zorunda kaldı. Bu görüşmeler, 27 Ocak 1973'de imzalanan Paris Anlaşması'na yolu açtı. 1968 ayaklanması, 1975 Mayıs'ında Vietnam'ın tam zaferini getiren tarihsel Ho Chi Minh saldırısı öncesinde, devrimci halkın silahlı güçlerinin muhteşem bir provası oldu.

Bu unutulmaz ayaklanmada, *Dac Cong*'un (Özel Saldırı Güçleri), sınıf askersel açıdan incelemeye değer, özel bir yeri vardır. *Dac Cong,* ilk kez 1968'de piyade, topçu ve zırhlı birlikleriyle sıkı işbirliği içinde ve halk ayaklanmasıyla eşgüdümlü olarak geniş çapta kullanıldı.

Dac Cong, daha önce de bütün savaş boylarında savaşmış ve düşmana ağır kayıplar verdirmişti. Ama henüz sayıca az ve tam gelişmemişti. Ancak, 19 Mart 1967'de *Dac Cong*'un resmen kuruluşuyladır ki, dağınık birlikler ülke çapında bir komutanlık altında toplandılar.

Özel bir saldırı yöntemi

Vietnam, nüfus ve yüzölçümü açısından göreli olarak küçük bir ülkedir. Ülkenin savaş olanakları her zaman azdı ama bütün tarihi boyunca defalarca güçlü saldırganlarla savaşmak zorunda kaldı. Bu yüzden küçük birliklerle büyük güçleri yenmenin özel saldırı yöntemlerini geliştirmek, öteden beri Vietnam'ı meşgul etmiştir.

Askerlik tarihçilerine göre, Yuan işgalcilerine karşı direnişte (1287-1288) Tran hanedanı ordusu böyle bir yöntem geliştirmişti. Düşmanın komuta merkezlerini, lojistik üslerini, konvoylarını, silah ve yiyecek depolarını tahrip etmek için iyi yetiştirilmiş büyük birlikler, sürpriz saldırılar düzenliyorlardı. Örneğin, yiğit savaşçı Yet Kiev, deniz altından yüzerek gizlice düşman donanmasına sızan hafif silahlı timler yetiştirmişti. Bu timler, ahşap yapılı gemilerin altını deliyorlar, silahları tahrip ediyorlar, hatta bazen kaptanı bile esir alıyorlardı.

Fransa'ya karşı direnişte (1945-1954) düşmanın üstün silah ve teknik donanımı karşısında, Vietnam liderleri, bir halk savaşı vermeyi kararlaştırdılar. Düzenli ordu, bölgesel birlikler ve milis kuruldu. Bir yandan, düşmanın güçlerini dağıtmak için geniş çaplı gerilla savaşı verilirken, öte yandan, asıl ordu birlikleri sürpriz saldırılarla sonuç alıcı savaşa sokuldular.

İlk *Dac Cong* birlikleri, 1945-1946'daki Fransız işgalinden sonra, önce Saygon, sonra Hanoi ve öteki şehirlerde ortaya çıktı. Bu birlikler büyük bir kahramanlık örneğiydiler ama henüz orijinal bir eylem yöntemi geliştirememişlerdi. Ancak 1948'de Tan Uyen'deki bölgesel birliğin girişimiyle özgün bir *Dac Cong* yöntemi oluştu. Bu yöntemle, Ba Kien köprüsündeki gözetleme kulesine iki saldırı yapıldı.

Önce kule çevresine keşifçiler yollandı. Kulenin planı çıkarıldı, koruma garnizonunun günlük eylemleri saptandı. Daha sonra, kulenin bir maketi üstünde saldırı eğitimi yapıldı. 18 Mart 1948 gecesi eyleme geçildi. İki ekip, düşman takviyesini engellemek için mevzilendi. Yedi kişilik bir tim, köprüyü uçururken, üç kişilik bir tim de kuleye saldırdı. 11 Fransız ve yerli satılmış asker bertaraf edildi. 8 tüfek ve 20 el bombası ele geçirildi.

Ana babaları savaşan bu çocuklar, okula böyle gidiyorlardı.

Emperyalizm Vietnam'da yalnızca Vietnam halkına değil ABD halkına da acı ve yıkım getirdi. Savaşta ölen ABD askerleri 58 bin, savaş sonrasındaki 10 yıl içinde intihar eden eski askerlerin sayısı ise 100 bindir.

18 Mayıs 1948 gecesi aynı kuleye ikinci saldırı yapıldı. Bu kez, hem yeniden yapılan köprü, hem de kule havaya uçuruldu. Ertesi gün, Tan Uyen gerilla birliği, 1931'de ölen devrimci militan Nguyen Nghia adıyla onurlandırıldı.

1950'de 7. Askeri Bölge'de yapılan Gerilla Savaşı Konferansı, *Dac Cong* taktikleri teorisinin temellerini atan çok değerli sonuçlar çıkardı.

1. Düşman mevzilerine ve gözetleme kulelerine saldırıda *Dac Cong* yöntemiyle en etkili sonuç alınıyor.
2. *Dac Cong* saldırıları dikkatle hazırlanmalıdır. Titiz bir keşif ve koşullara uyan sıkı bir eğitim gereklidir.
3. *Dac Cong* faaliyetleri gizli tutulmalı, düşmanın en hassas noktalarına, en beklenmedik anda vurulmalı ve eylem süratle sonuçlandırılmalıdır.
4. *Dac Cong* saldırıları, küçük ve çok iyi eğitilmiş timlerce yapılmalıdır. *Dac Cong* savaşçıları yüksek siyasal bilinçli, kararlı, fiziksel olarak güçlü, teknik ve taktik yönden üst düzeyde, disiplinli ve özverili olmalıdır.
5. *Dac Cong* savaşçıları, haber alma ve destek sağlamak için yığınlarla bağlanmalıdırlar. Yığın örgütleri aracılığıyla halkla yakın ilişki kurmalıdırlar. Bunun büyük önemi vardır.

Daha sonra, 7. Askeri Bölge Komutanlığı 300 kişiye üç aylık *Dac Cong* eğitimi verdi. Bu savaşçılar, *Dac Cong*'u yaygınlaştırmak için çeşitli ordu birliklerine yollandı. Ayrıca, bir gurup *Dac Cong* uzmanı, Mekong Deltası ve Merkez-Güney Vietnam'daki öteki askeri birliklere gönderildi.

6 Temmuz 1951 gecesi, 7. Askeri Bölge'nin *Dac Cong* güçleri, Tay Niuh'dan Thu Mot'a giden yol üzerindeki Bung Binh'e saldırdı. Bu, istihkamlarla birbirine bağlanan iki mevziden oluşan güçlü bir merkezdi. *Dac Cong* savaşçıları, yedi time ayrılan yalnızca 15 kişiden oluşuyordu ve dört piyade mangasınca destekleniyorlardı. Düşman bu sayının iki misliydi. *Dac Cong,* yedi dakika içinde kule ve mevzileri tahrip etti. Düşman birliklerinin hemen hemen hepsi öldürüldü. Kalanlar da kaçarken piyade mangalarınca saf dışı edildi. Komutanlar esir alındı, silahlara el kondu, hapisteki bütün siviller özgürlüklerine kavuşturuldu.

Bung Biuh saldırısıyla *Dac Cong*'un piyadeyle işbirliği içinde çalışma yöntemleri yetkinleştirildi. Böylece, *Dac Cong,* piyade desteğinde düşmanın hassas noktalarına derinlemesine dalıp hızla işini bitirebilecekti.

1952'de Nam Bo Komutanlığı bir gurup *Dac Cong* uzmanını Kuzey'e deneyim alışverişine yolladı. Kuzey'de de bir dizi *Dac Cong* eylemi yapılmış ve özgün taktikler geliştirilmişti.

Böylece Güney ve Kuzey'in deneyimleri birbirini tamamladı ve taktikler çok daha yetkinleştirildi.

1953-1954 taarruzunun başlangıcında *Dac Cong* birlikleri, Kızıl Irmak deltasında, Orta Vietnam'da, Mekong Deltası'nda hatta Laos'da düşmana ağır kayıplar verdirdi. Bunların en önemlileri şunlardır:

4 Mart 1954'de Gia Lam havaalanına yapılan saldırıda 18 uçak, 6 Mart 1954 günü Cat Bi havaalanında da 50 uçak tahrip edildi. 31 Mayıs 1954 günü Saygon Phu Tho depolarına yapılan baskında 10 bin ton bomba, 8 bin litre petrol, 28 hangar ve bir düşman garnizonu imha edildi.

Yeni bir silah

20 Temmuz 1954'de imzalanan Cenevre Anlaşması'ndan sonra Vietnam geçici olarak ikiye ayrıldı. Böylece Vietnam devrimi yeni bir aşamaya yükseldi: Kuzey'de sosyalizmi kur-

(Devamı 14. sayfada)

(Baştarafı 13. sayfada)
mak, Güney'de de ulusal demokratik devrimi tamamlamak. Cenevre Anlaşması uyarınca güneydeki bazı *Dac Cong* birlikleri kuzeye çekildiler. Geriye kalanlar, devrimci eylemi sürdürmek üzere halkın arasına karıştılar.

ABD, kukla Ngo Dinh Diem rejimi aracılığıyla, daha mürekkebi kurumadan, Cenevre anlaşmasını baltalamaya girişti. Bu kan içici faşist yönetim, "kahrolsun komünizm" kampanyasıyla Fransa'ya karşı direnenlere ve giderek halkın tümüne savaş açtı. Güney'le Kuzey Vietnam'ı ayıran sınıra yakın bölgeler başta olmak üzere, her yerde katliamlar yapıldı. Saygon denetimindeki basın "Kuzey'e yürüyüş" yaygaraları kopardı. En iyimserler bile, durumun hızla kötüleşeceğini düşündüler.

Yüksek Komutanlık'ın emri üstüne 323. *Dac Cong* taburu, eski savaş boylarına dönmek için hazırlığa başladı.Sürekli aramatarama yapıldığı göz önüne alınarak tabur küçük guruplara bölündü. Sık ormanların içinden ve ıssız dağ patikalarından geçerek herkes hedefine doğru yola çıktı. 323. taburun sekiz kişilik ilk ekibi 1955'de hareket etmişti. Taburun son ekibi 1960'da hedefine vardı.

Bu arada Güney'de devrimci silahlı birlikler yeniden oluştu. ABD'ye karşı ilk *Dac Cong* birliği "C-60" kod numarasıyla 1958 ortalarında kuruldu. Bu birlik, 20 Ekim 1958'de, Bien Hoa'daki ABD Askeri Yardım Gurubu Komutanlığı'na saldırdı. 19 ABD danışmanı öldürüldü. ABD emperyalistlerine ilk vurulan darbe bu oldu.

Ben Tre bölgesinde 1960 başlarında patlayan ayaklanmada *Dac Cong*, düşmana ağır kayıplar verdirdi. Bu eylemi, 26 Ocak 1960 sabahı Tua Hai mevzilerine saldırı izledi. C-60 birliği, üç piyade müfrezesinin desteği ve düşman garnizonu içindeki sempatizanların yardımıyla mevzileri ele geçirdi. 400 düşman askeri saf dışı edildi, bin kadarı esir alındı, silah ve cephaneye el konuldu. Kurtuluş savaşı başlamıştı.

Pentagon, "özel savaş" stratejisine (1960-1964) başvurdu. 500 bin kişilik kukla ordu 25 bin Amerikan "danışmanının" emrine verildi. Bu dönemde, Kuzey Vietnam, büyük bir savaş alanına dönen Güney Vietnam'a cephe gerisi hizmetler sağladı. Halk Ordusu Genel Kurmay Araştırma Bölümü, *Dac Cong* birlikleri örgütlemekle görevlendirildi.

Dac Cong, yoğun savunma altındaki birçok Güney Vietnam havaalanına ağır darbeler indirdi. Tan Son Nhat havaalanına iki yılda dört kez vuruldu. İlkinde (18 Ocak 1964) düşman, 60 uçak, ikincisinde (18 Kasım 1964) 77, üçüncüsünde (Şubat 1965) 105, dördüncüsünde (16 Haziran 1965) 80 pilot ve askeri personel kaybetti.

2 Mayıs 1964'de 65. komando birliğinin iki savaşçısı, Saygon limanına sızarak 80 kiloluk bir tahrip kalıbı patlattı. Patlama sonucu "Card" uçak gemisi ve üstündeki 19 uçak battı, 55 subay öldü. 7 Ekim 1964'de Saygon ırmağındaki bir başka saldırıda üç ABD tankeri batırıldı.

"Özel savaş" stratejisinin başarısızlığı üstüne, 1965'de ABD ordusu "yerel savaşa" sürüldü. Amerikan kumandanlığının emrinde 720 bin kişilik kukla ordu ve 500 binlik Amerikan ordusu vardı.

Artık, *Dac Cong*'un en aktif dönemi başlamıştı. Lien Chieu akaryakıt deposu havaya uçuruldu. Nuoc Man, Chu Lai, Tan Son Nhat havaalanlarına defalarca saldırıldı. Yüzlerce uçak, binlerce askeri personel imha edildi. Long Binh deposundaki binlerce topçu mermisi havaya uçuruldu.

Halk Ordusu Genel Kurmay'ının Politik Büro ve Parti Merkez Askeri Komisyonu'na raporunda (Nisan 1966) şöyle denivordu:

"*Dac Cong*, darbelerini siyasal, askersel, ekonomik hedeflere, düşmanın komuta merkezlerine, stratejik bölgelerine, cephe gerisine yöneltmiştir. *Dac Cong*, derin bir güvenle, defalarca, çok cesur saldırılarda bulundu. Ayrıca, bir operasyon emri aldıklarında hazırlıklarını çok kısa zamana sığdırdılar. Bu parlak eylemler, yüksek düzeyde örgütlülük, becerikli komutanlık, üstün taktik ve teknik uygulama örnekleriydi."

Artık, *Dac Cong*'un, Vietnam Halk Ordusu'nun bir kolu olarak resmen tanınması için koşullar olgunlaşmıştı. Savunma Bakanlığı, *Dac Cong* Komutanlığı'na, ordunun en iyi subay ve erlerini emrine alma yetkisi verdi. *Dac Cong* Komutanlığı, 1967 sonuna kadar 4 bin savaşçı ve 500 subayı özel olarak eğitti.

1968 genel saldırısı, Başkan Johnson'un "yerel savaşına" son verdi. Başkan Nixon'un "savaşı Vietnamlılaştırma" taktiği de tutmadı. Vietnam'da ateşkesi sağlayan Paris Anlaşması'ndan sonra, *Dac Cong* güçleri, bulundukları yere ve halka yapıştılar. Öteki devrimci silahlı güçlerle birlikte kurtarılmış bölgeleri Saygon birliklerine karşı savundular.

Yalnızca 1973-1974 arasında *Dac Cong*, 2.300 çarpışmaya girdi. 25 bin 700 düşman askerini öldürdü, 4 bin 322'sini esir aldı. 137 uçak, 655 tank ve zırhlı araç tahrip edildi. 74 köprü, 286 tren havaya uçuruldu. 124 silah deposu, 175 bin ton bomba, 246 milyon ton petrol imha edildi.

Tarihsel Ho Chi Minh saldırısı, 1975 Mart ayı ortalarında Buon Ma'ya taarruzla başladı. Bu taarruzda, 198. *Dac Cong* bölüğü, iki havaalanı ve bir büyük silah deposunu ele geçirmek, düşmanı bölüp bir köprübaşını tutmakla görevlendirildi.

Düşmanın amansız karşı saldırılarına rağmen — yalnızca Hoa Binh havaalanına 20 karşısaldırı yapıldı — bölük görevini üstün başarıyla tamamladı. *Dac Cong*, her genel saldırıda adeta koçbaşı gibi düşmanın derinliklerine daldı, kritik mevzileri ele geçirdi, haberleşme merkezlerini imha etti.

Dac Cong, önce Fransız, sonra Amerikan işgalcilere ve kukla rejim askerlerine dehşet saçtı. *Dac Cong*, demir disiplinli, sarsılmaz iradeli, üstün savaş yetenekli, ölümü hiçe sayan "süpersavaşçıları" çağrıştırır. Birçok *Dac Cong* savaşçısı canını verdi, ama kaybedilen her bir *Dac Cong* savaşçısına karşılık yüzlerce düşman askeri öldürüldü.

Dac Cong savaşçılarının çoğunluğu eylemden sağ-salim üslerine geri dönebildi. Ama eylemleri savaş üstünde çoğu kez belirleyici etki yaptı.

Arnavutluk Emek Partisi lideri ve devlet başkanı Enver Hoca 76 yaşında öldü.

Enver Hoca'yı saygıyla anacağız

Enver Hoca'nın yönetiminde Arnavutluk halkının yaşam koşullarında büyük ilerleme oldu. Arnavutluk bugün belki zengin değil ama, emekçi insanının yarına güvenle baktığı, tüm gereksinimlerini insanca bir düzeyde karşılayabildiği bir ülkedir.

Arnavutluk Emek Partisi'nin kurucusu ve lideri, Arnavutluk'ta faşist işgalcilere karşı yükselen savaşımın önderi, Arnavutluk Halk Cumhuriyeti'nin 40 yıldır yöneticisi olan Enver Hoca, 76 yaşında yaşama gözlerini yumdu.

Enver Hoca 1908'de doğdu. Ortaokulda Fransızca öğrendi ve 22 yaşında, üniversite öğretimi için Fransa'ya gitti. Bir yıl sonra üniversiteyi bıraktı ve Fransız Komünist Partisi'nin yayın organı *L'Humanite*'de Arnavutluk üzerine yazılar yazmaya başladı.

1934'de Arnavutluk'un Brüksel Konsolosluğu'nda işe başlayan Enver Hoca, görüşleri nedeniyle, iki yıl içinde işten çıkarıldı. Arnavutluk'a döndü ve kendisinin mezun olduğu lisede Fransızca öğretmenliğine başladı.

1939'da İtalyan faşistleri ülkeyi işgal edince, bir sigara bayii açan Enver Hoca, buradan yararlanarak komünist örgütlenme çalışmaları yürüttü. 1941'de, daha sonra 1948'de adı değiştirilen Arnavut Komünist Partisi'nin kurulmasında önemli rol oynadı.

Enver Hoca 1942'de de, 70.000 askerli Ulusal Kurtuluş Cephesi'nin kurulmasına ve faşist işgalcilere karşı, yiğit, kararlı bir savaşım vermesine öncülük etti. Kızıl Ordu'nun kazandığı zaferler ve Arnavutluk'ta Cephe'nin yiğit savaşımı sonucunda, Nazi işgalciler kovuldu ve 1944'de Enver Hoca'nın başbakanlığında geçici bir hükümet kuruldu. 1945'de ise Arnavutluk Halk Cumhuriyeti kuruldu ve Başkanlığa Enver Hoca seçildi. Enver Hoca 40 yıldır bu görevini sürdürmekteydi.

Enver Hoca'nın 40 yıllık yönetimi süresince, Arnavutluk halkının yaşam koşullarında büyük ilerleme oldu. Cehalet ortadan kaldırıldı. İşsizlik, konut sorunu gibi sorunlar çoktan tarihe karıştı. Arnavutluk, henüz, ortalama düzey olarak belki Batı Avrupa'nın oldukça altında kalan yaşam standartlarına kavuşmuştur, ama Batı Avrupa'nın tersine, her bir emekçinin yarına güvenle baktığı, tüm gereksinimlerini insanca bir düzeyde karşılayabildiği bir ülkedir.

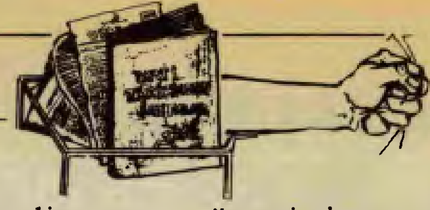
Enver Hoca'nın birçok doğrusu da, genel olarak kalıplı bir anlayışı ve birçok yanlışı da oldu. Bu yanlışlar, bir bakıma sosyalist ülkelerin ve Dünya Komünist Hareketi'nin aynı dönemdeki yanlışlarına karşı tepki ve savunma niteliği taşıyordu. Dünya sosyalist sisteminin ve Komünist Hareketin geneliyle geçirdiği ve hâlâ da geçirmekte olduğu sorunlu dönemin çerçevesi içinde, Enver Hoca saygıdeğer bir komünist lideri. II. Dünya Savaşı sırasında faşistlere karşı yürüttüğü onurlu savaş da unutulamaz. Onu saygıyla anacağız.

Üç devrimci fidanı anıyoruz

Gençler arasında kıvıl kıvıl bir hareketlenmenin gözlendiği, gençliğin devrimci geleneklerinin yeniden canlanmaya başladığı bu dönemde, üç devrimciyi, Deniz'i, Yusuf'u ve Hüseyin'i sevgiyle anıyoruz.

PARTİ TARİHİNDEN SAYFALAR

"Bilfiil iradesine sahip kılındığı gün, hiç şüphesiz bu masum halkın emperyalizme ve mürteci siyaset fesatçılarına alet olması tehlikesi de temelli ortadan kalkacaktır."

Memleket meseleleri

İkinci Kürt İsyanı III

Bu zavallı cahil halkı herşeyden evvel mütegallibeye esir olmaktan kurtarmalıdır. Bu da tekmil varlıkların mulkiyeti kendisine meccanen devrolunmakla ancak takakkuk ettirilebilir. Böylece bilfiil iradesine sahip kılındığı gün, hiç şüphesiz bu masum halkın imperyalisme ve mürteci siyaset festaçılarına alet olmesı tehlikesi de temelli orladan kalkacaktır. Ozaman Kürt paryaları Türk emekçilerile el ele, omuz omuza, inkilabî haraketlere atılacaklar; ve gün günden imperyalist sermaye ile uzlaşan kemalist türk buryuvazisin hakimiyetini devirmek ve onun yerine amele ve köylünün inkilapçı diktatorluğunu ikame etmek ugrunda çarpışacaklardır. Ancak bu gayeye irişildigi gün Türkiyenin siyasî ve iktisadi istiklali ve kardeş milletlerin kurtuluşu filî ve kat'î bir tarzda tahakkuk etmiş olacaktır.

Isyanın bu sırada infilâk etmesinin haricî amillerinden olan Sovıyet aleyhinde harb tertıbatına gelince, Turkiyenin mustakil kalabilmesinin milli mevcudiyetini muhafaza etmesinin, ve mustakbel inkişafının ilk ve son şartı: beynelmilet proletaryanın ve mahkûm milletlerin muhkem kal'ası, sosyalism kuruluşu memleketi ile, gayet sıkı, aradan su sısmaz samimi bir dostluk ve ittifak halinde yaşamak ve daima imperyalisme karşı cihan proletaryası cephesinde çarpışmaktır. Bu zaruret aynen şu cümle ile programımızda kaydedilmiştir:

"T.K.P. imperyalist Devletlere yakınlaşmağa matuf her türlü haricî siyasete amansız bir tarzda karşı koyar, ve sosyalist sovieyt cumhuriyetleri ittihadı ile sıkı bir siyacî bir iktisadî ittifak idamesi lehinde mücadele eder. Zira yalınız Soviyetler ıttihadı ile Türkiye işçileri arasında en samimi bir teşriki mesaî, türkiyenin istiklâlini ve iktisaden serbestçe inkişaf etmesini temin edebilir."

Türkiye amele sınıfı ve kommunist fırkası, kürt emekçıleri ve köylüleri ve sair millî ekalliyetlerin ezilen kütleleri ile birlıkte bu siyasî hat haricine çıkılmasına bütün kuvvetlerile mani olacaklardır.

31 temmuz 1930.

F.

"Hindistan'da da millî kurtuluş hareketi, bütün engelleri çiğneyerek saf gayelerine doğru ilerleyecek; amele sınıfının ve onun piştar siyasî teşkilatı, komünist fırkasının rehberliği altında, bir amele ve köylü diktatörlüğü teessüsüne kadar mücadele olanca şiddetiyle devam edecektir."

Hindistan'ın kurtuluş hareketleri

Umunî harbin, beşeriyet tarihine yeni bir istikamet veren en velut neticesi Rusyada proletarya diktatorluğunu yaratan bolşevik ınkilabının zaferi ise, buna yakin ehemmiyette bir diger neticesi de sermayedarlik aleminde Büyük-Britanynanın haiz oldugu rakipsiz "hegemon" vaz'iyetini nihayete erdirmesi ve onu mevkiini tedricen genç Amerika imperyalismine birakmağa mecbur etmesi olmuştur. Bu badirede Ingilteranin cihansumul nufuzu geregi gibi sarsılmıstı. Onun asıl kendi hudutları dahilinde, satvet ve azametinin en kuvvetli istinatgâhı, sayısız bir insan ve servet hazinesi olan Hindistandır. Işte, Çinden sonra, dunyanın bu en kalabalik ve en büyük memleketinin öz sahiplri, Hintliler, magrur Ingilizin çizmesi altından doğrulmak için harakete gelmiş bulumyorlar; ve bu muazzam imperyalist Devletin temellerini yerinden oynatıryorlar.

Her şeyi baş döndürücü cesametler arzeden kocaman Hindistanda, son aylar zarfında istiklâl mefkûresi etrafında cereyan eden ictimaî kaynaşmalar ve kahramanca savaşlar, Londra imperyalistlerinin kulakklarında, imperatorluğun yıkılma uğuliuları çınlatmağa başlamıstır.

Kommunist Beynilmilelinin son altınçı cihan kongrası, Hindistanın, Ingiliz imperiyalismine karşı büyük bir istiklâl isyanı arifesinde bulunduğunu, müstemlike haraketlerine dair olan tezlerinde, tespit etmişti. Çok geçmeden vaz'iyetin son derece gerginleştigine delalet eden birçok alametler bu hükmün nekadar dogru olduğunu gösterdi. Amele sınıfının gündelik iktisadî menfaatlerini müdafaa için, son iki sene zarfında giriştigi ve azım ve sebat ile takip ettigi mücadeleler: Bombayda, Calcutada, Çemşitpurda ilan ettigi büyük kütlevi grevler bu alaimin başlicalarıdır. Bunlarda artık amele haraketinin siyasileştigine şahit oluyoruz. Ikinci Bombay grevinde son isyan haraketlerine takaddüm eden demiryola işçileri grevinde, amele inkilapçı teşkilatlarını ve siyasi haklarını müdefaa ideyordu.

Bu suretle amele sınıfı imperyalsym tahakkümünü devirmeğe matuf mücadelelerde ön sofa geçmiş ve kendisine tarihan mukadder olan rolu üzerine almiş oluyordu. Artik 1919 dan 1922 ye kadar devam eden devrede olduğu gibi, bütün istiklal haraketi, millici burjuvazi arasındaki kaynaşmalara ve onu temsil eden bazi siyasi sahsiyetlerin şehirlerin yoksul halkı meyaninda yaptığı müphem ve usaresiz tahrikâta inhisar etmiyor. Amele sınıfı bizzat kendi hisabına mücadelelere altılıyor uyuşuk rehberlerin başı üstünden, diplomatlıkla, merasinle vakit kaybetmeden, erkekçe hücumlara atılan, maksada isal eden en kısa yolları seçen, ve şiddeti nispetinde müessir olan amele kütlelerinin carpışmaları yanında, millici burjuvazinin mucadele usulleri ve tabyaları, tamamile kiymet ve ehemmiyetlerini kaybetmiş, buluniyorlar. Amelenin işe karışması ile beraber küçük-burjuva kütleleri — ve bilhassa mektepli genelik — de cezrileşiyor, sollaşıyor ve sermayedar burjuvazinin mağşuş, milliciliginden yüz çeviriyor. Yanî kısacası imperyalism aleyhtarı milli kurtuluş haraketinin elebaşılığı, yolgostericiliği amele sınıfına ve onun inkilapçı siyasi rehberlerine geçiyor.

Geçen sene sonunda bu cezrileşme o dereceyi bulmuştu ki, derin bir inkilâp heyecanıla titreşen kütlelerin tazyiki altında, Lahorda in'ikat eden milli Hindu kongresi tam bir istiklâl için mücadeleye karar vermege mecbur olmusu. Bu kongrede sözü geçenlerin samimî emelleri, ingilizlere karşı ciddi ve esaslı bir mücadelede bulumaktan, bügün olduğu kadar o zaman da uzaktı. Onların bütün tasavvürleri şu cümlelerle hulasa edilebilir: Kütlevi haraketlerin tehdidi altında Ingiltereyi temsil eden makamları sıkıştırmak; kendi sınıfları, yani yerli büyük sermayedarlar sınıfı lehine bazı iktisadî ve siyasi musaadat kopartmak; ve böylece yine Büyük-Britanya imperatorluğu cerçivesi icinde nispî bir istiklal elde ederek hint paryalarını doymaz ihtiraslarıla diledikleri gibi istismar edebilmek...

Fakat hadisat, millî kongra rehberlerinin arzu ve iradeleri haricinde, kendi mantıkına tabiolarak inkişaf etti. Bütün itidal tavsiyelerine ragmen muazzam grevlerini kaydettigimiz amele sınıfının ve kısmen küçük-burjuvazinin kat'î millî kurtuluş haraketlerine atılmak hususundaki azmü celadeti; istedikleri mecraya sokabilmelerine imkân mütesavver olmıyan geniş bir köylü kiyamının başgöstermek üzere bulumunası; ve Mac Donald kabinesinin, bütün müsaadatını ancak bu tehditkâr vaz'iyetin yatıştırlmasına mukabil yapacagının gittikce daha iyi anlaşılması, Gandileri, Neruleri, Patelleri, Bosseleri... siyasî kılavuz rollerinden vazgecmek, inkilap dalgalarî içinde bogulmak istemiyorlarsa, yeni yeni fealiyetlere atılmak suretile, dev'asa kurtuluz haraketlerinin idareci mevkiini muhafazaya uğrasmak zarureti karsısına koyordu. Bu ikinci şıkkı ihtiyar eden milliciler iki türlü teşebbuse giriştiler. Bütün gayretleri, tam bir istiklâl taraftarı olduklarına, buna artık inanmıyan halkı kandırmak gayeri etrafında toplanıyordu.

Bir taraftan milli kongra reisinin oglu javaharlal Neru ve sendika teşkilatçısı Bosse gibi ateşli genç unsurları ileri sürerek millî haraket icinde bir sol çenah vücude getirmek caresine baş vurdular. Ve bunda muvaffak ta oldular. Böylece, cezrileşen, kızışmakta olan inkilapçı kütlelerden bir kışmını hakikî inkilâp rehberlerını takip etmekten men'edebildiler. Bunlarin, parlak inkilapçı sözlerden murekkep bir kelime gürültüsü ile halka hitap etmekten maksatları, milli kurtuluş haraketlerini esas gayelerine — ingilizleri hindistandan kovmak mücadelesine — en kestirme yoldan sevketmek değil; bil'akis amele kütlelerine cansiparane mücadelelere atılmak cesaret ve kudretini veren inkilapcılık ruhunun sirayeti sasinde, kendiliginden kabına sığmaz bir hale gelmiş olan halkın başına geçmek, ve onu hayalata kaptırarak, münasip bir zamanda, imperyalism ile müzakerat kisvesi altında, kendi düşmanlarına satmaktır. Netekim kaydettiğimiz grevlerde daima bu rolu oynamışlardır.

Diğer taraftan da bizzat milli kongranın resmi şahsiyetleri, başta Gandi olmak üzere, barışmaz birer istiklâl mücahidi kıyafetine bürünerek ve imperyalisme meydan okayormuş gibi bir tavur takınarak, hücuma gecmek için bir işaret bekliyen halkı, bir takım çocukça şiarlarla oyalamağa, mücadeleyi parcalamağa ve kücültmeğe teşebbüs ettiler. Mayis ıptidalarında, kanuna silahsız ıtaatsızlık, ingiliz mallarını boykot, tuz inhisarını tanımamak, v.s. gibi parulalarla nasıl kıymetli bir zaman kaybedildiğini ve gülünç bir vaz'ıyete düşüldugünü okuyucularımız hatırlarlar. Fakat bütün bu ustalıklar, manevralar para etmedi. Inkilapçı kütleler kendilerine çizilen dar hududun harıcine çıkmakta geşikmediler.

Kanuna karşi muhalifeti, timsalî bir tarzda tecessüm ettirmek maksadıle, tuz istihsal etmek üzere, deniz sahillerine dogru yapılan yürüyüşler her yerde isyan mahiyyetinde şiddetli hara ketlere müncer oldu. Hovrah (Kalcuta), Bombay, Delhi, Madras sokaklarında kanlı çarpışmalar cereyan etti. Hatta Peşavar ve Şolapurda ateşe karşı sopalarla yürüyen halk, polis ve asker kuvvetlerini yendi ve muvakketen vaz'iyete hakim olabildi. Tabiatile, *bu şanlı istiklal kahramanları* amele fırkası hükûmetinin cellatlari tarafından kan içinde boğuldular. Ayni zamanda yoksul halka mensup binlerce mücahit zındanlara tıkıldı. Bu vakayi üç ay kadar evvel bütün memleketlerde büyük bir heyecan uyandırmış; Evropanın belli başlı merkezlerinde emekçı sınıfların Hint inkılapçılarıla tesanüdünü ilan, ve Mac Donald hükûmetinin aksi inkilapçılıgını ve gaddarlıgını teşhir eden nümayişler yapilmasını mucip olmuştu.

Bu kargaşaliklardan mes'ul addedilenler miyanında millici reislerin ekserisi de tevkif olunmuştu. Bunlar MacDonald fırkasının en ziyade güvendiği, kendilerile anlaşmak ve mes'eleyi halletmek istediği adamlardır. Tevkiflerinden maksat, halk nazarında onlara milli dava için işkence çeken makdur ınsanlar şerefini vermek ve böylece eski nufuzlarını tekrar kazanmalarına yardım etmektir. Resmî makamlerin musaadesile, ayni hapishanede toplanan bu burjava milliciliği kodomanları bugün, Londra hükûmetinin mütavassıtlarıla, müştereken ictimalar akdetmekte, ihtilaflari sulhan halletmeğe uğraşmaktadırlar. Bir alaman gazetasının dediği gibi, yoksul himayesiz mücahitler pis ahırları andıran kovuşlarda bir hayvan süsüsü muamelesi görürken, millici rehberlerin hapsedilmiş oldukları hücreler parlamento dehlizleri veya Devlet ricalinin iştigal odaları haline gelmiştir. Hint millicileri ile ingiliz imperyalismini temsil adenler arasında mevcut gaye ve emel iştirakini ifşa için, bu hapishanenin arzettiği manzaradan daha manidar ve daha mukni bir delil olamaz.

Fakat burjuvazının kendi dar sınıfî menfaatlerinden mülhem bütün bu gayretleri ve hiyanetleri neticesizkalacaktır. Ingiliz zabıta ve asker kuvvetlerinin kahır tefevuku, onun yardımıla bu def'a da millî kurtuluş isyanını bastırabildi. Bu, tekrar alevlenmek üzere için için yanmakta devam eden bir ateşin söndürülmesine benzer. Nasıl ki Çinde millici kuomingtan fırkasının imperyalism tarafına geçmesi istiklal ve inkilap haraketini durduramamiş ıse Hindistanda da millî kurtuluş haraketi, bütün engelleri çiğneyerek saf gayelerine dogru ilerileyecek; amele sınıfının ve onun piştar siyasi teşkilatı, kommunist fırkasının rehberliği altında, bir amele ve köylü diktatorluğu teessüsüne kadar mücadele olanca şiddetile devam edecektir. Son günlerde tekrar muhtelif yerlerden gelmeğe başlıyan kıyam ve müssellah çarpısma havadisleri bu husuta en ufak şüpheye bile mahal birakma maktadır.

B.F.

LENİN 115 YAŞINDA

22 NİSAN

Dünya proletaryasının büyük lideri Lenin, dünya işçi sınıfının bilincinde, eyleminde yaşıyor. Onun düşünce ve eylemi zayıf halkalarda işçi sınıfının, emekçi halkın devrime doğru giden yolunu ışıl ışıl aydınlatıyor.

Lenin'in siyasal ustalığını anlamak için Marksist olmak, Marksizmi maddi güce dönüştürüp, proletarya hegemonyasını kurabilmek için de *Leninist* olmak gereklidir.

Lenin'in 115. yaşını sevgiyle, saygıyla ve proletarya hegemonyası için savaşım vermenin coşkusuyla kutluyoruz.

Yaşasın Marksizm-Leninizm!

VİETNAM ZAFERİNİN 10. YILI

30 NİSAN

Vietnam'ın bağımsızlık ateşi, 1975 yılında emperyalizmin dev ordularına karşı ezici bir zafere dönüştü.

1945 yılında Fransız emperyalizminin devrime azgınca saldırısıyla başlayan Vietnam Kurtuluş Savaşı tam 30 yıl sürdü. Yüreği volkan, bilinci kıvılcım Vietnam halkı, 30 yıllık kahramanca savaş sonunda emperyalist orduları Saygon'da denize döktü.

Vietnam Sosyalist Cumhuriyeti, zaferden 10 yıl sonra, emperyalizmin açtığı yaraları sarıyor, komünizme doğru yürüyor.

Selam olsun, dünya devriminin Vietnam parçasına!

HAYDİ 100. YILA

1 MAYIS

Dünya işçilerinin uluslararası birlik, dayanışma ve savaşım günü 1 Mayıs, bu yıl 99 yaşını doldurdu. 1886 Şikago genel grevinin anısı, bugün her ülkede işçi sınıfının, halkların bilincinde, kavgasında dalgalanan kızıl bayrak oldu.

Kapitalist ülkelerde işçi sınıfının savaş bayrakları, özlemle, sosyalizmden yana dalgalanıyor. Devrim dalgasının yükseldiği her ülkede kızıl kavga çiçekleri açıyor. Ve Türkiye'de işçi sınıfı 1 Mayıs'ın 100. yılını Taksim 1 Mayıs Alanı'nda kutlamaya hazırlanıyor.

Haydi 100. yılda, sokaklarda, meydanlarda, fabrikalarda kavga ateşini tutuşturmaya!

BÜYÜK ZAFERİN 40. YILI

9 MAYIS

9 Mayıs 1985 Sovyet halkının II. Dünya Savaşı sonunda kazandığı Büyük Zafer'in 40. yıldönümüdür. Faşist ordulara karşı kazanılan ve sosyalizmi bir dünya sistemi haline getiren Büyük Zafer'in 40. yaşı SBKP'ye, Sovyet halkına ve tüm dünya halklarına kutlu olsun.

Stalin'in önderliğinde Sovyet halkının eşsiz özverisinin, yaratıcılığının ve kahramanlığının simgesi olan bu zafer, emperyalist sistemden yeni yeni parçalar kopararak sosyalist sistemi besleme, dünya devrimini gerçekleştirme kavgamızda yolumuzu aydınlatıyor.